

Raport o stanie Gminy Łososina Dolna za rok 2018

Łososina Dolna, maj 2019

ZARZĄDZENIE NR 66

Wójta Gminy Łososina Dolna
z dnia 10 maja 2019 roku

w sprawie raportu o stanie Gminy Łososina Dolna za 2018 rok

Na podstawie art. 28 aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2019 r. poz. 506)

zarządza się, co następuje:

§ 1.

Przedstawiam raport o stanie Gminy Łososina Dolna za rok 2018 stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Raport o stanie Gminy Łososina Dolna podlega przedłożeniu Radzie Gminy w Łososinie Dolnej oraz publikacji na stronie internetowej Gminy Łososina Dolna w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3.

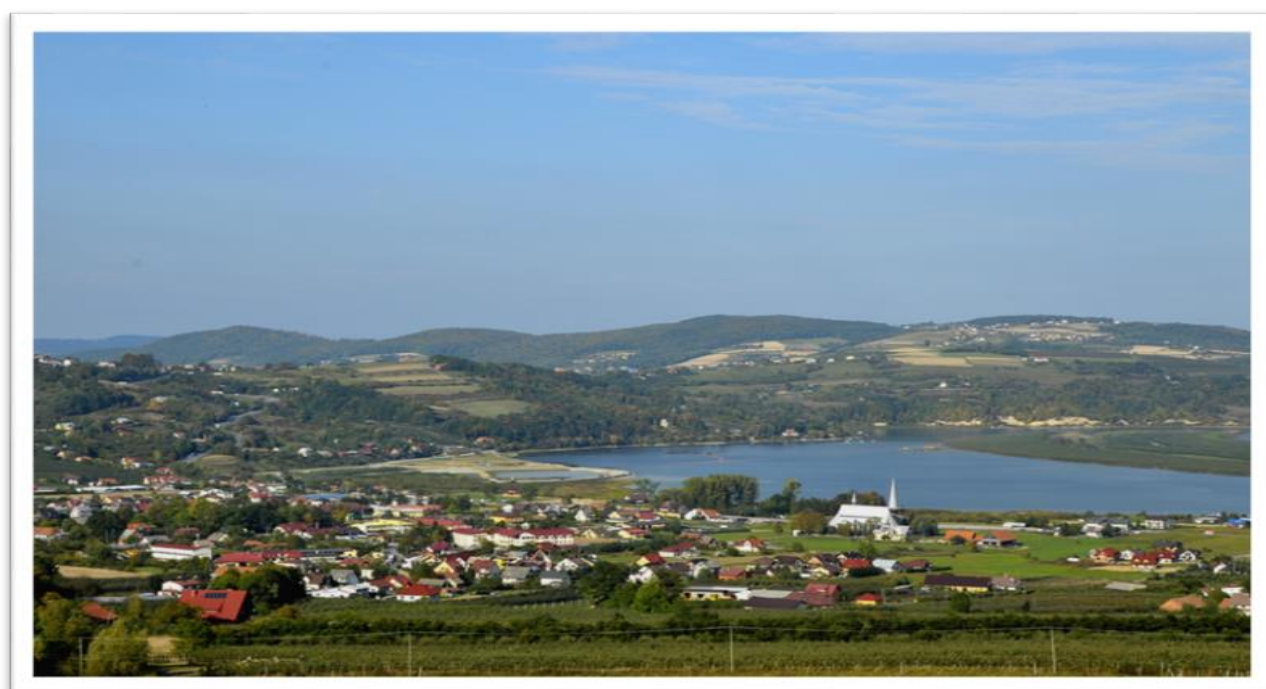
Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT
Andrzej Romanek
mgr Andrzej Romanek

Załącznik do
Zarządzenia Nr 66
Wójta Gminy Łososina Dolna
z dnia 10 maja 2019 roku.

Raport o stanie Gminy Łososina Dolna za rok 2018

Raport został przygotowany na podstawie przepisów art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, zgodnie z którymi Wójt Gminy zobowiązany jest w terminie do 31 maja br. przedstawić Radzie Gminy w Łososinie Dolnej raport obejmujący podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii i uchwał Rady Gminy.

W 2018 roku realizowane były zadania własne Gminy jak i również zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

W minionym roku realizacja zadań skupiona była przede wszystkim na zadaniach służących rozwojowi infrastruktury, oświaty, zadaniach społecznych oraz kulturalnych.

Raport o stanie Gminy Łososina Dolna za 2018 rok.

Spis treści

1. Zarządzanie Gminą.

- 1.1 Rada Gminy w Łososinie Dolnej
- 1.2 Wójt Gminy Łososina Dolna

2. Informacje ogólne.

3. Informacje finansowe.

3.1 Wykonanie budżetu Gminy za 2018 rok.

3.1.1 Dochody budżetu Gminy

3.1.2 Wydatki budżetu Gminy

3.2 Realizacja wydatków do dyspozycji jednostek pomocniczych Gminy –Sołectw ustalone na podstawie Statutu Gminy na 2018 rok

3.3.Realizacja zadań inwestycyjnych

3.4 Wieloletnia prognoza finansowa.

4. Informacja o stanie mienia komunalnego.

5. Realizacja polityk, programów, strategii oraz Uchwał Rady Gminy.

5.1 Strategia rozwoju.

5.2 Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania.

5.3 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

5.4 Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy

5.5 Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych.

5.6 Zabytki i ochrona konserwatorska.

5.7 Plan gospodarki niskoemisyjnej.

5.8 Program ochrony środowiska.

5.9 Programy w zakresie pomocy społecznej.

6. Działalność Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna.

1. ZARZĄDZANIE GMINA.

Ustawa o samorządzie gminnym wskazuje na obowiązek realizacji zadań własnych jak i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Do zadań własnych należą między innymi sprawy dotyczące ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska, utrzymania dróg gminnych, zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości i porządku, pomocy społecznej, oświaty, kultury, ochrony zabytków, cmentarzy komunalnych, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należą między innymi sprawy związane z pomocą społeczną (zasiłki rodzinne, 500+, 300+ itp.) z wyborami i obronnością, sprawy USC, sprawy obywatelskie, działalność gospodarcza, sprawy związane z rolnictwem (zwrot podatku akcyzowego, szacowanie szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych). Gmina współdziała również z innymi jednostkami tj. województwem, powiatem oraz innymi gminami wykonując zadania na podstawie zawieranych porozumień.

Władze gminy:

- a) Rada Gminy w Łososinie Dolnej (organ uchwałodawczy i kontrolny)
- b) Wójt Gminy Łososina Dolna (organ wykonawczy)

1.1 Rada Gminy w Łososinie Dolnej

Rada Gminy w Łososinie Dolnej liczy 15 radnych. W 2018 roku Rada Gminy podjęła 87 uchwał, w tym 7 uchwał dotyczyło wprowadzenia zmian do Uchwały Budżetowej, a 8 wynikało z uchwał podjętych przed 2018 rokiem.

Wszystkie uchwały przekazane były do oceny organom nadzoru:

- a) Wojewodzie Małopolskiemu - 63
- b) Regionalnej Izbie Obrachunkowej - 24 (razem z 7 budżetowymi)

Do publikacji w dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego przesłano - 37 uchwał.

Wójt Gminy – jako organ, któremu zlecono wykonanie uchwały – realizował 79 uchwał (łącznie z uchwałami dotyczącymi Uchwały Budżetowej wraz ze zmianami) .

Programy, Plany, Strategie uchwalone przed 2018 rokiem i realizowane w 2018 roku

1. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łososina Dolna na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025.
2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łososina Dolna na lata 2017 – 2020.
3. Program Wspierania Rodziny w Gminie Łososina Dolna na lata 2016 – 2018.
4. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łososina Dolna na lata 2016 – 2020.
5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łososina Dolna na lata 2015 – 2020.
6. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łososina Dolna na lata 2018 – 2022 oraz zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łososina Dolna.
7. Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łososina Dolna.

Uchwały dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łososina Dolna pod linkiem:

<https://bip.malopolska.pl/uglososinadolna,m,310119,uchwały-rady-gminy.html>

Zgodnie z ustawowym wymogiem od listopada 2018 roku wszystkie Sesje Rady Gminy transmitowane są na żywo i przechowywane na <https://lososina.sesja.pl/>

Baner do transmisji Sesji Rady Gminy Online znajduje się również na stronie: <https://www.lososina.pl/>

Radni kadencji 2014 – 2018	Radni kadencji 2018 - 2023
1. Baran Maria	1. Bryniak Sławomir
2. Cetnarowska Barbara	2. Cetnarowski Wiesław
3. Firlej Piotr	3. Firlej Piotr
4. Gucwa Wojciech	4. Gucwa Wojciech
5. Klimek Artur	5. Hajduk Monika
6. Kuźma Ryszard	6. Kmieciak Marek
7. Litwiński Piotr	7. Kosecki Krzysztof
8. Oleksy Bolesław	8. Lebda Dorota
9. Pajor Marian	9. Oleksy Bolesław
10. Pawłowska Dorota	10. Pajor Andrzej
11. Salamon Wiesław	11. Potoczek Paweł
12. Sarata Andrzej	12. Salamon Wiesław
13. Szkarłat Ludwik †/ Schneider Jerzy	13. Schneider Jerzy
14. Załubska Urszula	14. Turek Jacek
15. Zelek Piotr	15. Wolińska Halina

Składy osobowe komisji stałych Rady Gminy Łososina Dolna w kadencji 2018 – 2023.

Komisja Rewizyjna:

- Paweł Potoczek - Przewodniczący Komisji
- Sławomir Bryniak - Członek
- Marek Kmieciak - Członek

Komisja Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska:

- Bolesław Oleksy - Przewodniczący Komisji
- Wiesław Cetnarowski - Członek
- Wojciech Gucwa - Członek
- Dorota Lebda - Członek
- Wiesław Salamon - Członek
- Jacek Turek - Członek
- Halina Wolińska - Członek

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

- Monika Hajduk - Przewodniczący Komisji
- Paweł Potoczek - Członek
- Halina Wolińska - Członek

Komisja Oświaty, Kultury, Zdrowia i Pomocy Społecznej :

• Sławomir Bryniak	-	Przewodniczący Komisji
• Piotr Firlej	-	Członek
• Monika Hajduk	-	Członek
• Marek Kmiecik	-	Członek
• Krzysztof Kosecki	-	Członek
• Dorota Lebda	-	Członek
• Andrzej Pajor	-	Członek

Komisja do Spraw Budżetu Gminy:

• Wiesław Cetnarowski	-	Przewodniczący Komisji
• Piotr Firlej	-	Członek
• Wojciech Gucwa	-	Członek
• Krzysztof Kosecki	-	Członek
• Bolesław Oleksy	-	Członek
• Andrzej Pajor	-	Członek
• Wiesław Salamon	-	Członek
• Jacek Turek	-	Członek

Komisja do spraw czytania protokołu:

- Wiesław Cetnarowski
- Marek Kmiecik

1.2 Wójt Gminy Łososina Dolna

Od 1 stycznia do 21 listopada 2018 roku funkcję Wójta Gminy pełnił Pan **mgr inż. Stanisław Golonka**. Od dnia zaprzysiężenia tj. od 22 listopada 2018 roku funkcję Wójta Gminy sprawuje Pan **mgr Andrzej Romanek**.

Do zadań Wójta należy wykonywanie Uchwał Rady Gminy w Łososinie Dolnej, zadań określonych ustawami oraz reprezentowanie Gminy na zewnątrz. Zadania te realizowane były przy pomocy Urzędu Gminy w Łososinie Dolnej.

W zakresie zadań administracyjnych w 2018 roku wydanych zostało:

- 182 zarządzenia,
- 12 061 decyzji administracyjnych,
- 304 zaświadczeń i wypisów.

Zarejestrowano 322 umowy.

W omawianym okresie do Urzędu Gminy wpłynęło 10 743 pism, natomiast ilość pism wysłanych to 9 175.

Ponadto Wójt Gminy uczestniczył w wielu spotkaniach, naradach i uroczystościach (patriotycznych, jubileuszowych, sportowych).

Działalność Gminy prezentowana jest na bieżąco na stronie internetowej <https://www.lososina.pl/>

2. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Łososina Dolna, ze względu na lokalizację nazywana jest „bramą Sądeczyny”, gdyż jest pierwszą Gminą powiatu nowosądeckiego, jadąc szosą od strony Krakowa do Nowego Sącza. Położona jest na wschodnich krańcach malowniczego Beskidu Wyspowego i obejmuje znaczną część Pasma Łososińskiego z licznymi wzgórzami, wśród których wyróżniają się Jaworz (921 m n.p.m.), Chełm (789 m) i Góra Św. Justa (484 m). Ostatnia z nich dzieli obszar gminy na dwie doliny: Łososiny i Dunajca.

Gmina Łososina Dolna sąsiaduje z Gminami:

- Gródek nad Dunajcem i Chelmiec z powiatu nowosądeckiego;
- Czychów i Iwkowa z powiatu brzeskiego;
- Limanowa i Laskowa z powiatu limanowskiego.

Przez centralną część gminy przepływa rzeka Łososina, kończąca swój bieg w Jeziorze Czychowskim. Wschodnią zaś granicę gminy wyznacza Jezioro Rożnowskie.

Gmina Łososina Dolna nieustannie rozwija się pod kątem turystycznym. Działalność turystyczna, rekreacyjna bądź sportowa, związana z dostępem do Jezior Rożnowskiego i Czychowskiego, koncentruje się w obrębie miejscowości takich jak Tabaszowa, Tęgoborze, Znamirówice i Witowice Dolne.

Wiodącym profilem Gminy pozostaje jednak rolnictwo i sadownictwo, które jest głównym źródłem zarobkowania ponad połowy mieszkańców. Nic w tym dziwnego, skoro gospodarstwa rolne zajmują ponad połowę powierzchni gminy. Rozsławiające Gminę uprawy sadownicze stanowią około 15 procent użytków rolnych. W większości są to nowoczesne sady jabłoniowe dostosowane do standardów europejskich. Obok sadów jabłoniowych na mniejszych powierzchniach uprawiane są sady gruszkowe i śliwowe, prowadzone są plantacje porzeczek i agrestu. Ponadto uprawiana jest truskawka

Głównym magnesem przyciągającym turystów do naszego urokliwego zakątka Sądecczyzny jest **Jezioro Rożnowskie** – raj dla miłośników sportów wodnych, wędkarzy i wszystkich lubiących wypoczynek nad wodą.

W miejscowościach położonych nad zbiornikiem działają pola namiotowe, liczne gospodarstwa agroturystyczne i wypożyczalnie sprzętu wodnego.

Drugi magnes to **lotnisko Aeroklubu Podhalańskiego** – w Łososinie Dolnej, pasjonatom oferujące szkolenia szybowcowe i samolotowe, turystom – loty widokowe nad okolicą.

Trzecim magnesem są piękne krajobrazy, które można podziwiać wędrując turystycznymi **szlakami pieszymi** lub jadąc na **rowerze**, bogate zasoby flory i fauny z **Rezerwatem Przyrody Białowodzka Góra nad Dunajcem** na czele oraz ciekawe miejsca i zabytki, nierzadko skrywające niesamowite historie:

- Kościółek na Juście;
- Kościół p.w. św. Mikołaja w Tabaszowej;
- Dwór w Tęgoborzy;
- Kościół z Łososiny Dolnej (przeniesiony do Parku Etnograficznego w Nowym Sączu);
- Dwory ziemiańskie w Łososinie Dolnej i Witowicach Dolnych;
- Most Jana Stacha w Znamirowicach;
- Przydrożne kapliczki.

Struktura demograficzna Gminy przedstawia się następująco:

Lp.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Liczba ludności na 31.12.2018
1.	Białawoda	190	176	366
2.	Bilsko	680	673	1 353
3.	Łęki	214	225	439
4.	Łososina Dolna	808	784	1 592
5.	Łyczanka	89	94	183
6.	Michalczowa	254	254	508
7.	Rąbkowa	309	305	614
8.	Skrzętla - Rojówka	144	157	301
9.	Stańkowa	168	202	370
10.	Świdnik	480	505	985
11.	Tabaszowa	138	139	277
12.	Tęgoborze	824	818	1 642
13.	Witowice Dolne	303	303	606
14.	Witowice Górne	238	243	481
15.	Wronowice	131	139	270
16.	Zawadka	203	189	392
17.	Znamirowice	174	164	338
18.	Żbikowice	160	155	315
	<i>Ogółem</i>	<i>5 507</i>	<i>5 525</i>	<i>11 032</i>

Jednostki organizacyjne Gminy

- Urząd Gminy w Łososinie Dolnej,
- Szkoła Podstawowa im. Majora Pilota Jerzego Iszkowskiego w Tęgoborzy,
- Szkoła Podstawowa w Rojówce,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łososinie Dolnej,
- Szkoła Podstawowa im. Św. Świerada w Witowicach Dolnych,
- Szkoła Podstawowa w Rąbkowej z Filią w Tabaszowej,
- Szkoła Podstawowa w Stańkowej,
- Szkoła Podstawowa im. Majora Henryka Sucharskiego w Żbikowicach,
- Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Michalczowej,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łososinie Dolnej,
- Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łososinie Dolnej z siedzibą w Tęgoborzy,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tęgoborzy,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łososinie Dolnej.

Ponadto na terenie Gminy Łososina Dolna funkcjonuje Zakład Gospodarki Komunalnej „ŁOSOSINA” Sp. z o.o. której jedynym 100% udziałowcem jest Gmina Łososina Dolna.

Zestawienie liczby uczniów w szkołach – rok szkolny 2018/2019 (wg SIO na 30.09.2018 rok)

Uwagi
liczba oddziałów
„0” + SP
klasy łączone
inne

Liczba uczniów w szkołach w poszczególnych klasach/ liczba oddziałów

Szkoła	„0” 6 – latki/ 5-latki/ 4- latki/ młodsze	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	R - m 0+SP	
<i>Łososina Dł.</i>	66 / 3 44/ 22 / 0 / 0	46/2	37/2	32/2	41/2	51/3	25/1	50/2	46/2	66 + 328 = 394	3 + 16 = 19
<i>Michalczowa</i>	23 15/7/1/0	12	14	10	10	20	11	11	11	23 + 99 = 122	1 + 8 = 9
<i>Żbikowice</i>	11 11/0/0 / 0	8	10	0	13	13	10	10	10	11 + 74 = 85	1 + 7 = 8
<i>Stańkowa</i>	5 1/4/0 / 0	3	5	4	8	6	5	5	7	5 + 43 = 48	1 + 5 = 6 klasy łączone II+III, IV+V, VI+VII
<i>Witowice Dł.</i>	20 15/5 / 0 / 0	9	11	8	15	13	12	11	15	20+ 94 = 114	1 + 8 = 9
<i>Rąbkowa</i>	22 13/9 / 0 / 0	22	15	0	27	14	24	18	13	22+ 133 = 155	1 + 7 = 8
	+ 14 F 4/2/8/0	+ 3F	+4F	0F						14F + 7 F = 21F	1 + 1 klasy łączone I+II
<i>Rojówka</i>	20 10/9/1/0	10	13	13	19	15	18	12	11	20 + 111 = 131	1 + 8 = 9
<i>Tęgoborze</i>	52 / 2 34/18/0/0	43/2	19/1	17/1	31/2	40/2	35/2	41/2	42/2	52 + 268 = 320	2 + 14 = 16
<i>R-m uczniowie Szkół Podstawowych</i>	233/ 12 147/76/10/0	156/11	128/10	84/7	164/10	172/11	140/9	158/10	155/10	233 + 1.157 = 1.390	
<i>Klasa Gimnazjum Łososina Dł.</i>				70/3						70/3	3
<i>Klasa Gimnazjum Tęgoborze</i>				74/3						74/3	3
<i>R-m uczniowie Gimnazjum.</i>				144 / 6						144/6	

3. INFORMACJE FINANSOWE

3.1 Wykonanie budżetu Gminy za 2018 rok.

3.1.1 Dochody budżetu Gminy

Na początku roku budżet po stronie dochodów wynosił 47.904.664,00 zł. Po dokonanych zmianach w ciągu roku zwiększył się po stronie dochodów o kwotę 5.184.460,18 zł i na koniec roku wyniósł 53.089.124,18 zł.

Na zmianę planu dochodów miały wpływ przede wszystkim:

- otrzymane dotacje z Urzędu Wojewódzkiego na remont dróg w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych w wysokości 3.715.380,00 zł,
- otrzymana dotacja z Urzędu Marszałkowskiego na modernizację dróg dojazdowych do pól w wysokości 104.310,00 zł,
- otrzymane dodatkowo dotacje na realizację zadań bieżących zleconych i własnych w wysokości 2.766.504,37 zł,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 178.306,00 zł z przeznaczeniem na zakup mebli w Szkole Podstawowej w Rąbkowej,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 77.679,00 zł z przeznaczeniem na zakup pomocy dydaktycznych do przedmiotów przyrodniczych,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 21.762,00 zł z przeznaczeniem na częściową refundację wypłaconych odpraw dla nauczycieli w związku z wygaszaniem gimnazjów,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 36.471,00 zł z przeznaczeniem na podwyżki dla nauczycieli,
- zmniejszenie dotacji na zagospodarowanie obrzeży jeziora Rożnowskiego w kwocie /-1.817.294,00 zł,
- zmniejszenie otrzymanych zwrotów podatku VAT za 2018 rok na poczet zmniejszenia wydatków na budowę wodociągów /- 412.195,92 zł,
- pozostałe dochody (m.in. ponadplanowe dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych, wpłaty mieszkańców na dofinansowanie do budowy i modernizacji dróg gminnych, wpłaty na współfinansowanie inwestycji w zakresie budowy wodociągów, środki niewygasające z roku 2017, wpływy z wynajmów mienia komunalnego) w wysokości 513.537,73 zł.

Dochody wykonano w wysokości 53.061.921,20 zł co stanowi 99,95% założonego planu.

Plan dochodów budżetu obejmował wszystkie zmiany jakie zostały dokonane w ciągu roku przez Radę Gminy i Wójta Gminy.

Rada Gminy podjęła 7 uchwał a Wójt Gminy 18 zarządzeń w sprawie zmian w budżecie po stronie dochodów i wydatków.

Realizacja podatków i opłat lokalnych oraz innych dochodów przebiegała w ciągu roku prawidłowo. Występują jednak zaległości w podatkach i opłatach za odpady komunalne na koniec roku, które wynoszą 135.429,84 zł. Windykacja należności przebiegała na bieżąco. Służby podatkowe wystawiały wezwania do zapłaty i tytuły egzekucyjne do komornika, a część zaległości jest już zabezpieczona wpisem hipoteki u podatnika.

Budżet Gminy stracił na dochodach 3.269.195,11 zł (po korekcie w dniu 2019.04.02 – 3.273.586,81 zł.) w związku z uchwaleniem przez Radę Gminy stawek podatków niższych niż maksymalne stawki ustalone przez Ministerstwo Finansów.

Rada Gminy zwolniła mienie komunalne z podatku od nieruchomości, czego skutki wyniosły 889.697,39 zł (po korekcie w dniu 2019.04.02 -685.774,89 zł.).

Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy (Wójta Gminy i Naczelnika Urzędu Skarbowego) w sprawie udzielenia ulg w spłacie i umorzenie zaległości podatkowych wyniosły 22.780,00 zł.

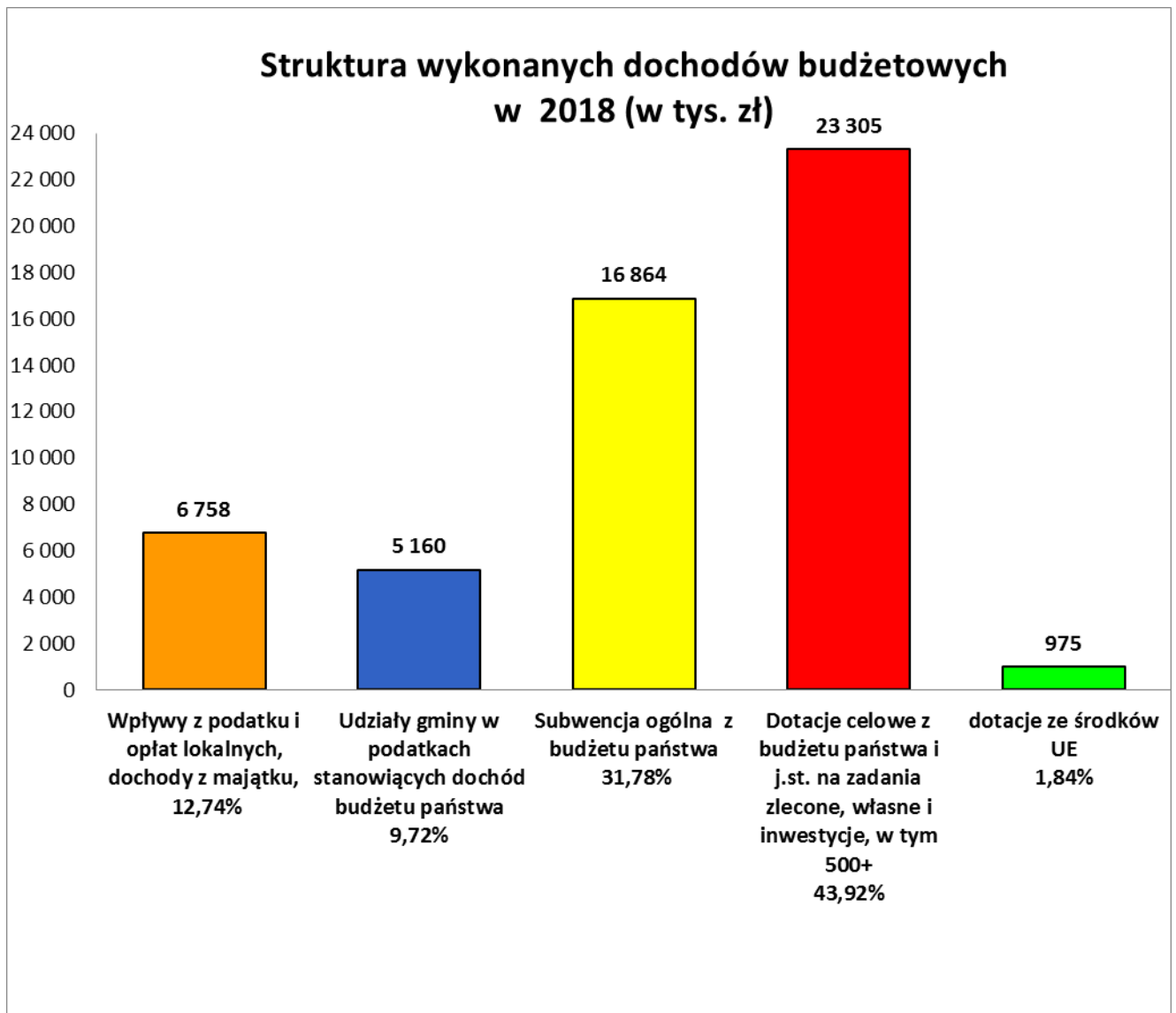
Dotacje z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej przekazywane były co miesiąc regularnie. Na plan po zmianach 18.366.694,78 zł Gmina otrzymała dotacje w wysokości 18.358.467,75 zł.

Otrzymane kwoty dotacji w pełni zabezpieczyły realizację zadań zleconych Gminie.

Natomiast na dofinansowanie realizacji zadań własnych bieżących w tym na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na remont dróg Gmina otrzymała dotację w wysokości 3.715.380,00 zł.

OGÓLNE STRUKTURA WYKONANYCH DOCHODÓW BUDŻETOWYCH
(podział wg ustawy o dochodach j.s.t)
ZA 2018 ROK PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

<i>ŹRÓDŁA DOCHODÓW</i>	<i>Plan</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>% udział wykonania</i>
1. Dochody własne, w tym:	11.937.037,81	11.918.014,97	22,46
a) wpływy z podatków i opłat lokalnych, dochodów z majątku i innych pozostałych dochodów, w tym: - wpływy z podatków i opłat lokalnych, - dochody z majątku gminy, - darowizny na rzecz gminy od mieszkańców i instytucji, - dochody związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, - pozostałe dochody : m.in.: z tytułu odsetek, wpływów z usług, dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego, zwrot podatku VAT z grudnia 2017r., inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.	6.767.937,81	6.757.943,15	12,74
b) udziały gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa: - we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) - we wpływach podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).	5.169.100,00	5.160.071,82	9,72
2. Subwencje ogólne z budżetu państwa, w tym: - część oświatowa subwencji ogólnej, - część wyrównawcza subwencji ogólnej, - część równoważąca subwencji ogólnej.	16.863.532,00	16.863.532,00	31,78
3. Dotacje, w tym:	24.288.554,37	24.280.374,23	45,76
a) dotacje celowe z budżetu państwa i z budżetów j.s.t : - na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, - na dofinansowanie własnych zadań bieżących i inwestycyjnych gminy,	23.313.050,37	23.304.870,23	43,92
b) dotacje na zadania bieżące i inwestycyjne z UE .	975.504,00	975.504,00	1,84
Razem	53.089.124,18	53.061.921,20	100,00

W strukturze dochodów największy udział stanowią dotacje na zadania zlecone i własne (43,92 % i 1,84% - UE) i subwencje ogólne (31,78 %). Dochody własne stanowią 22,46% z czego tylko 12,74% stanowią głównie wpływy z podatków, opłat lokalnych i dochody z majątku.

Dochody własne są źródłem finansowania zadań własnych danej jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość Gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy udział mają one w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywany jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów własnych sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową.

Wykonanie dochodów własnych z podatków i opłat lokalnych

<i>Rodzaj dochodu</i>	<i>Wysokość dochodu</i>
1. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym:	268,30
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	263,25
wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	5,05
2. Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych <u>od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych</u>	2731 911,66
wpływy z podatku od nieruchomości	1 632 611,00
wpływy z podatku rolnego	2 744,00
wpływy z podatku leśnego	36 579,00
wpływy z podatku od środków transportowych	1 054 357,71
wpływy od podatku od czynności cywilnoprawnych	4 964,00
wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	34,80
wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	621,15
3. Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych <u>od osób fizycznych</u>	1 671 999,03
wpływy z podatku od nieruchomości	724 224,18
wpływy z podatku rolnego	225 978,04
wpływy z podatku leśnego	54 345,86
wpływy z podatku od środków transportowych	312 549,75
wpływy z podatku od spadków i darowizn	22 480,03
wpływy od podatku od czynności cywilnoprawnych	327 551,98
wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	1 448,98
wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	3 420,21
4. Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	275 937,95
wpływy z opłaty skarbowej	31 531,00
wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	156 506,95
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	87 900,00
5. Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	5 160 071,82
wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	5 050 899,00
wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	109 172,82
R A Z E M	9 840 188,76

Pozostałe dochody własne (2.077.826,21) to dochody:

- z majątku gminy,
- darowizny na rzecz gminy od mieszkańców i instytucji,
- dochody związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej,
- pozostałe dochody : m.in.: z tytułu odsetek, wpływów z usług, dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego, zwrot podatku VAT z grudnia 2017r., inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

3.1.2 Wydatki budżetu Gminy

Na początku roku po stronie wydatków uchwalono kwotę 50.447.664,00 zł, po dokonanych zmianach w ciągu roku plan wynosił 57.689.643,96 zł zwiększył się o kwotę 7.241.979,96 zł.

Wydatki zrealizowano w wysokości 57.071.693,24 zł tj. 98,93% założonego planu.

Wszystkie wydatki dokonywane były w granicach kwot określonych w budżecie, a więc zgodnie z intencją Rady Gminy z uwzględnieniem wymagań wynikających z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – „Prawo zamówień publicznych”.

Przyjęte do budżetu zadania inwestycyjno - remontowe zostały w pełni zrealizowane.

Na realizację wydatków majątkowych na początku roku przeznaczono środki w wysokości 8.981.424,00 zł. Po zmianach na koniec roku plan ten wyniósł 8.202.933,58 zł, a realizacja wyniosła 8.155.521,59 zł.

Wydatki majątkowe stanowią 14,29 % w stosunku do ogólnego wykonania wydatków budżetowych.

Do ważniejszych zadań inwestycyjnych realizowanych w 2018 roku należą:

- kontynuacja budowy Szkoły Podstawowej w Rąbkowej,
- kontynuacja budowy wodociągów i wykonanie rozgałęzienia sieci głównej do nieruchomości odbiorcy wraz z koniecznymi urządzeniami,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Tęgoborzy - Kapłoniec i w Bilsku,
- remonty i modernizacja dróg gminnych oraz pomoc finansowa dla powiatu na dofinansowanie do budowy chodników wzdłuż dróg powiatowych,
- opracowanie projektu budowy Szkoły Podstawowej wraz z halą sportową w Tęgoborzy,
- rozpoczęcie projektowania budowy hali sportowej w Łososinie Dolnej,
- rozpoczęcie projektowania budowy sal gimnastycznych w Rojówce i w Witowicach Dolnych,
- zakup samochodu dostawczego FIORINO do przewozu obiadów do szkół,
- wykonanie nawierzchni polipropylenowej na boiskach przyszkolnych

Na remont i modernizację dróg gminnych oraz zimowe utrzymanie dróg wydatkowano w 2018 roku 6.672.217,36 zł, w tym:

1) zimowe utrzymanie dróg,	215.265,46
2) opracowanie map do celów projektowych związanych z budową chodników w miejscowości Wronowice i Łęki,	5.387,40
3) wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzgodnieniami dotyczącej zadania Przebudowa drogi powiatowej nr 1555K Łososina Dolna - Ujanowice-Młynne oraz przebudowa drogi powiatowej nr 1553K Tęgoborze - Wronowice w miejscowości Wronowice - poprzez budowę chodnika dla pieszych,	6.000,00
4) dotacja celowa dla Powiatu Nowosądeckiego z przeznaczeniem na zadanie: „Przebudowa drogi powiatowej Ne 1559K Tęgoborze – Tabaszowa – Tęgoborze polegająca na budowie chodnika w miejscowości Rąbkowa”,	80.000,00

5) odbudowa przystanku Łososina Dolna - Instytut zniszczonego przez sprawcę wypadku,	13.582,20
6) budowa chodnika Tęgoborze Osiedle – Szkoła oraz utwardzenie zatoki parkingowej na osiedlu nad Kościołem,	60.552,87
7) remont drogi gminnej Łososina Dolna – Sadowa – Łączne w miejscowości Łososina Dolna przy udziale Nadleśnictwa (40.000 zł),	40.064,83
8) przebudowa drogi gminnej Tęgoborze – Centrum nad Kościołem,	596.339,72
9) remont drogi gminnej Tęgoborze Białawoda (Kocoń) w miejscowości Tęgoborze,	1.194.337,17
10) remont korpusu drogi gminnej Białawoda – Zawadka – Stara Wieś w miejscowości Białawoda,	596.124,61
11) remont korpusu drogi gminnej Zawadka Podchełmie w miejscowości Zawadka, Skrzętla – Rojówka,	2.105.906,86
12) remont drogi gminnej Tęgoborze – Kapłoniec – Białawoda w miejscowości Tęgoborze,	369.883,14
13) remont drogi gminnej Zawadka – Rozdziele – Klęczany w miejscowości Zawadka,	244.543,68
14) wynagrodzenie dla inspektora nadzoru na drogach zgodnie z wymogami,	65.359,05
15) wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzgodnieniami dot. przebudowy drogi powiatowej Łęki – Kąty – Dobrociesz poprzez budowę chodnika dla pieszych – wydatki niewygasające,	22.000,00
16) pozostałe wydatki bieżące na drogach gminnych, w tym przy udziale wpłat mieszkańców, a w szczególności:	1.056.870,37
● Remont drogi gminnej Zawadka - Koszary - Podchełmie nr 292725K w miejscowości Zawadka,	83.886,02
● Remont odcinka drogi gminnej Znamirówice - Tabaszowa przez Las w sołectwie Znamirówice ,	24.600,00
● Remont odcinka drogi gminnej Świdnik - Jodłowiec (koło Szkarłata) w sołectwie Świdnik wpłata mieszkańców,	19.778,40
● Remont odcinka drogi gminnej stanowiącej działkę nr 445/21 wraz z przyległym wjazdem do Firmy PPHU AGROTEX Sp. Z o.o. w miejscowości Łososina Dolna,	21.000,00
● Remont odcinka drogi gminnej Łososina Dolna - Sadowa (Kołodziej) w sołectwie Łososina Dolna wpłata mieszkańców,	42.799,98
● Remont korpusu drogi gminnej w miejscowości Wronowice w km 0+000-0+375 w sołectwie Wronowice,	44.916,71
● Remont odcinka drogi gminnej Znamirówice - Rąbkowa (Woliński) w sołectwie Znamirówice,	43.199,69
● Remonty drogowe - remont nawierzchni dróg masą bitumiczną - na terenie Gminy Łososina Dolna (w ramach współfinansowania przez mieszkańców),	268.884,13
● Remont odcinka drogi gminnej nr 292531 K Łososina Dolna - Sadowa - Waligóra w miejscowości Łososina Dolna,	46.470,00
● Odtworzenie korpusu drogi w sołectwie Łososina Dolna,	5.535,00
● Remont odcinka drogi gminnej Znamirówice – Paciorkówka w sołectwie Znamirówice,	37.878,83

- Remont odcinka drogi gminnej Tęgorborze - Rachów w sołectwie Tęgorborze 56.420,08
- Remont drogi gminnej Zawadka - do Koseckich w miejscowości Zawadka w sołectwie Zawadka, 18.450,00
- Remont drogi gminnej Rąbkowa - Szczołby w miejscowości Rąbkowa, 29.520,00
- Usługa koparką stabilizacja osuwiska w miejscowości Łęki, 3.000,00
- Remont drogi gminnej w miejscowości Łyczanka – Bukowiec, 9.908,88
- Remont drogi gminnej Świdnik – Oleksy w sołectwie Świdnik, 25.091,90
- Odwodnienie korpusu drogi gminnej w miejscowości Wronowice, 10.350,80
- Remont drogi gminnej Bilsko koło Pawłowskiego, 9.000,00
- Remont drogi Bilsko -Wola-Biała koło Garbacza, 12.599,87
- Wykonanie, dostarczenie, montaż słupków, tabliczek z nazwami ulic, tabliczek adresowych, planu sieci ulic, 50.836,28
- Wydatki sołectw na bieżące remonty dróg gminnych i dopłaty do dróg finansowanych ze środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych zgodnie z planami rzeczowo-finansowymi sołectw, 147.275,78
- ponadto bieżące utrzymanie dróg, w tym naprawa dziur po zimie na drogach po okresie zimowym, ścinanie poboczy i czyszczenie rowów, dofinansowanie do zakupu płyt drogowych, korytek ściekowych, betonu przy współudziale mieszkańców Gminy. 45.468,02

Nazwa wydatku inwestycyjnego	Wykonanie w 2018 roku
1. Rolnictwo i łowiectwo, w tym	4.233.580,32
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Bilsko	352.903,47
Budowa wodociągu w Gminie Łososina Dolna - wykonanie rozgałęzienia sieci głównej wodociągu oraz przyłączy wodociągowych	2.085.672,56
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna	150.143,37
Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Łososina Dolna- część 3	1.434.788,85
w tym: - środki PROW	900.000,00
- środki własne	534.788,85
Modernizacja drogi dojazdowej do pól oznaczonej jako działki Nr 109, 116, 106/7, 115/1, 117/1, 118/1, 124/1, 125/1, 126/1, 127/3 położone w miejscowości Michalczowa	149.974,27
Modernizacja drogi dojazdowej do pól oznaczonej jako działka Nr 92 położona w miejscowości Bilsko	60.097,80
2. Transport i łączność, w tym:	711.941,12
a) Drogi publiczne powiatowe	113.387,40
Opracowanie dokumentacji technicznej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami i wymaganymi decyzjami administracyjnymi z przeznaczeniem na realizację budowy chodników	33.387,40

Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	80.000,00
<i>Przebudowa drogi powiatowej Nr 1559 K Tęgoborze - Tabaszowa - Tęgoborze w miejscowości Rąbkowa - budowa chodnika</i>	
b) Drogi publiczne gminne	598.553,72
Przebudowa drogi gminnej Tęgoborze - Centrum nad Kościołem w km 0+000, 00-0+370,17 w miejscowości Tęgoborze na działkach ewidencyjnych Nr 272/13, 321/28, 272/11, 325, 268/9, 264/1, 272/8, 272/3	596.339,72
Opracowanie map do celów projektowych	2.214,00
3. Gospodarka mieszkaniowa	341.573,05
Zakup samochodu dostawczego Fiat FIORINO	38.788,50
Zakup gruntu pod drogi	45.784,55
Zakup nieruchomości wraz z budynkiem mieszkalnym położonej w Świdniku o powierzchni 0,06 ha, stanowiącej dz. ew. nr 396/2, KW Nr NS1S/00092182/3	257.000,00
4.Administracja publiczna	15.586,99
System obsługi głosowań	15.586,99
5.Oświata i wychowanie	2.770.885,11
Budowa Szkoły Podstawowej w Rąbkowej	2.317.473,64
Budowa Szkoły Podstawowej w Rąbkowej - Zakup, dostawa oraz montaż mebli szkolnych dla Szkoły Podstawowej w Rąbkowej	215.000,00
Opracowanie dokumentacji projektowej hali sportowej w Łososinie Dolnej	46.404,57
Opracowanie projektu budowy Szkoły Podstawowej wraz z halą sportową w Tęgoborzy	38.130,00
Opracowanie dokumentacji projektowej sali gimnastycznej wraz z łącznikiem do Szkoły Podstawowej w Rojówce	48.911,00
Opracowanie dokumentacji projektowej sali gimnastycznej wraz z łącznikiem do Szkoły Podstawowej w Witowicach Dolnych	12.214,00
Przygotowanie podbudowy boiska przy Szkole Podstawowej w Rojówce	29.274,00
Dotacja dla stowarzyszenia na rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej lokalnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna poprzez wykonanie nawierzchni polipropylenowej na boiskach w miejscowości Łososina Dolna, Skrzętla – Rojówka i Żbikowice	63.477,90

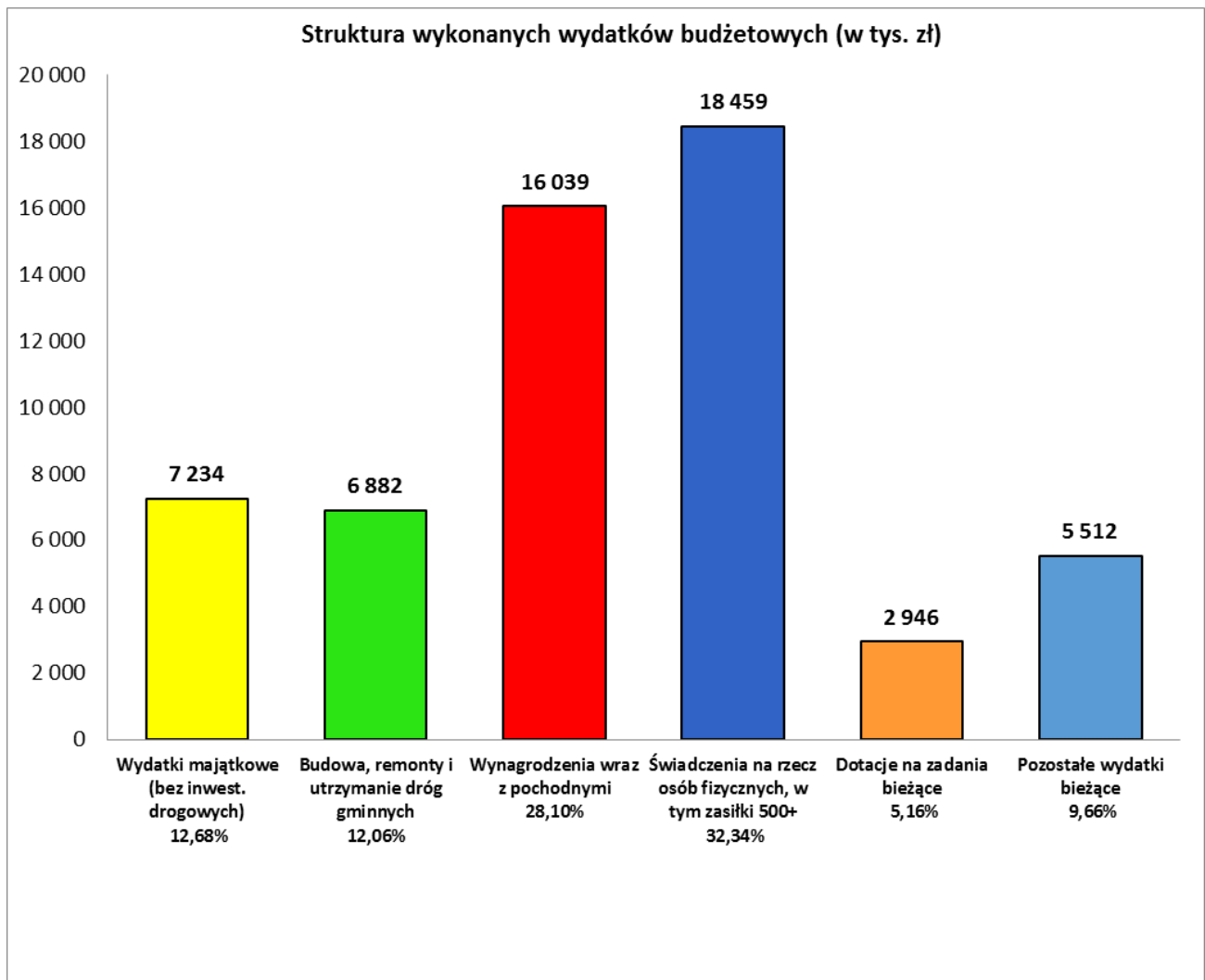
6.Ochrona zdrowia	78.000,00
Dotacja dla Stowarzyszenia na rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej lokalnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna poprzez wykonanie nawierzchni polipropylenowej na boiskach w miejscowości Łososina Dolna, Skrzętla – Rojówka i Żbikowice	78.000,00
7.Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.955,00
Realizacja zadań ujętych w programie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Łososina Dolna na lata 2017-2020 (odnawialne źródła)	1.476,00
Zagospodarowanie zrekultywowanego terenu przy Jeziorze Rożnowskim w miejscowości Tęgoborze	2.479,00
Razem	8.155.521,5

Ponadto przekazano środki w formie składki (wydatki bieżące) dla Stowarzyszenia na wkład własny w związku z realizacją projektu przy udziale środków UE pn. „Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej lokalnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna poprzez wykonanie nawierzchni polipropylenowej na boiskach w miejscowości Tęgoborze i Michalczowa” oraz „Malowanie w budynku Przedszkola Bajka w Tęgoborzy. <i>Zadanie realizowane jest przez Stowarzyszenie działające przy Centrum Kultury "Dolina Inicjatyw" i OSP Tabaszowa.</i>	223 215,21
---	------------

**OGÓLNE STRUKTURA ZREALIZOWANYCH WYDATKÓW BUDŻETOWYCH
ZA 2018 ROK PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:**

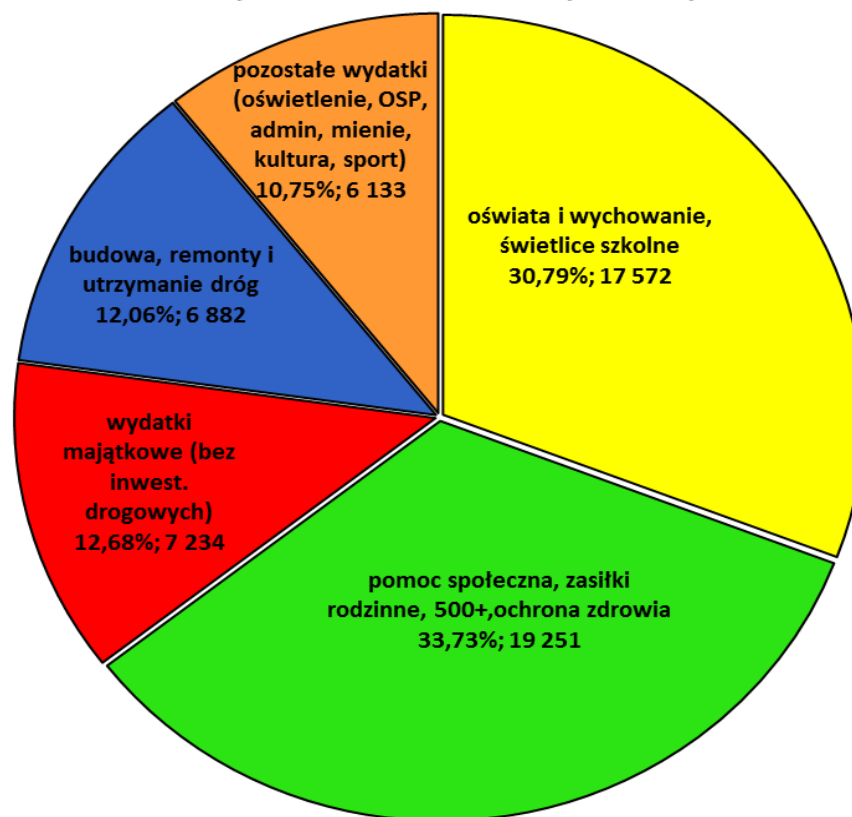
Rodzaj wydatku	wykonanie	Procentowy udział
1. Wydatki majątkowe (bez inwestycji drogowych)	7.233.508,40	12,68%
2. Budowa, remonty i utrzymanie dróg gminnych	6.882.289,43	12,06%
3. Wynagrodzenia osobowe, bezosobowe i pochodne od nich naliczane <i>(nauczycieli, obsługi, pracowników administracji, Ośrodka Pomocy Społecznej i Domu Strażaka).</i>	16.039.298,47	28,10%
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych, w tym: <i>- pomoc społeczna (zasilki 500+, zasilki 300+, zasilki rodzinne, świadczenia z pomocy społecznej, zaliczki alimentacyjne, stypendia i inne formy pomocy dla uczniów</i> <i>- wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń (dodatki dla nauczycieli: wiejski, zdrowotny) i diety dla radnych.</i>	18.458.360,73	32,34%
3. Dotacje z budżetu na zadania bieżące <i>w tym m.in dla:</i> <i>Institucji Kultury (CKiPG i Gminnej Biblioteki Publicznej), Ludowych Klubów Sportowych i Stowarzyszeń, Niepublicznych Przedszkoli.</i>	2.946.239,39	5,16%

4. Pozostałe wydatki bieżące <i>(łącznie koszty energii, gazu, utrzymania OSP, ubezpieczenia, koszty obsługi długu i inne wydatki rzeczowe nie sklasyfikowane wyżej).</i>	5.511.996,82	9,67%
RAZEM	57.071.693,24	100,00%

Struktura wydatków w podziale na zadania

Struktura wydatków budżetowych w tys. zł

3.3 Realizacja wydatków do dyspozycji jednostek pomocniczych Gminy –Sołectw ustalone na podstawie Statutu Gminy na 2018 rok

Dz.	Rozdz.	Nazwa jednostki pomocniczej	Naliczone środki dla Sołectw na 2018 rok	Potrącenie za drogi z 2017 i ośw. uliczne oraz zwiększenie z tytułu niewykorzystanych środków	Plan wydatków po zmianie na 31.12.2018 r.	Wykonanie na 31.12.2018 r.
600	60016	Białawoda	8.890,00	-7.000,00	1.890,00	1.890,00
010	01095				10.000,00	10.000,00
600	60016	Bilsko	32.850,00	-2.400,00	13.680,00	12.353,59
900	90015				6.770,00	0,00
600	60016	Łęki	10.370,00	+6.150,00	16.520,00	9.297,60
600	60016	Łososina Dolna	38.920,00	-36.660,00	2.260,00	2.260,00
600	60016	Łyczanka	4.340,00		4.340,00	4.340,00
600	60016	Michalczowa	12.190,00	-9.760,00	2.430,00	2.415,72
600	60016	Rąbkowa	14.730,00		4.730,00	4.710,84
801	80101				10.000,00	10.000,00
600	60016	Rojówka	4.420,00	+4.830,00	9.250,00	9.250,00
600	60016	Stańkowa	9.400,00		9.400,00	7.496,00
600	60016	Skrzętla	2.810,00		2.810,00	2.558,40
600	60016	Świdnik	24.380,00	-5.760,00	18.620,00	18.620,00
600	60016	Tabaszowa	7.010,00	-4.010,00	3.000,00	2.983,92
600	60016	Tęgoborze	40.060,00	-10.040,00	30.020,00	30.003,32
600	60016	Witowice Dolne	15.300,00		15.300,00	15.299,04
600	60016	Witowice Górne	11.870,00		11.870,00	11.859,70
600	60016	Wronowice	6.710,00	-6.710,00	0,00	0,00
600	60016	Zawadka	9.770,00		9.770,00	9.770,00
600	60016	Znamierowice	8.170,00	-6.500,00	1.670,00	1.669,50
900	90015	Żbikowice	7.753,00	-5.383,00	2.370,00	498,15
		Razem	269.943,00	-83.243,00	186.700,00	167.275,78

3.3. Realizacja zadań inwestycyjnych

➤ Budowa wodociągów wraz z kanalizacją na terenie Gminy Łososina Dolna

Samorząd Gminy podejmował wiele działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców i dynamiczny rozwój gminy. Dlatego priorytetowo traktowane są inwestycje z zakresu zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, gdyż to ich realizacja może przyspieszyć lub zahamować dalszy rozwój Gminy. Według ewidencji księgowej od początku realizacji inwestycji do tej pory wydano ponad **22 mln zł**, w tym od **2013** roku do końca grudnia **2018** roku prawie **11 mln zł** (z tego w latach 2013 – 2018 **6 mln zł** pozyskano ze środków unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich). W pełni zwodociągowanych jest **5** miejscowości (Witowice Dolne, Witowice Górne, Łęki, Michalczowa, Żbikowice). Wodociąg wybudowany jest też w miejscowościach: Tęgoborze, Świdnik, Zawadka, Białawoda, Łyczanka, Bilsko, Łososina Dolna, Tabaszowa, Znamirówice, Rąbkowa. Reasumując **wybudowane są:**

- ✓ ujęcia wody (Witowice Dolne - 4 studnie kopane, Witowice Górne /k. Białki - 2 studnie kopane zasilające także Gminę Iwkowa),
- ✓ urządzenia sieciowe z hydroformiami, sterowaniem i zasilaniem elektrycznym,
- ✓ stacje trafo (3 stacje),
- ✓ zbiorniki wyrównawcze
- ✓ (Tabaszowa - Witkówka, Bilsko - Jodłowiec, Łęki - Cisowiec, Witowice Dolne),
- ✓ stacje uzdatniania wody (wraz ze zbiornikiem w Witowicach Dolnych),
- ✓ przepompownie (Bilsko, Rąbkowa i Michalczowa).

Łącznie mamy wybudowane **212** kilometrów sieci wodociągowej i podłączone **1544** obiekty.

Gmina otrzymała **2 mln** dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na realizację zadania pn.: „Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Łososina Dolna – cz. 3”. Inwestycja rozpoczęła się w sierpniu 2017 roku i polega na wybudowaniu 40 km sieci wodociągowej wraz z hydroformią na kwotę 4.514.849 zł. Termin zakończenia jej realizacji upływa 30.04.2019 roku i obejmuje miejscowości: Świdnik, Bilsko, Zawadka, Tabaszowa, Znamirówice, Rąbkowa, Tęgoborze i Białawoda.

W 2018 roku rozpoczęto także budowę sieci **wodno-kanalizacyjnej** w miejscowości **Bilsko**, z terminem wykonania do **30.09.2020 r.** za kwotę **3 mln zł.**

➤ **Oświata, sport i kultura**

Każdego roku Samorząd Gminy przeznacza znaczne środki na oświatę oraz rozwój bazy edukacyjno-sportowej. Nasza baza jest nowoczesna, zaś obiekty oświatowe są nowe lub sukcesywnie modernizowane. W dniu 1 września 2018 r. oddano do użytkowania nowoczesny budynek Szkoły Podstawowej w Rąbkowej. Na budowę tego budynku pozyskano dotację z rezerwy Premiera RM w wysokości 2 mln złotych.

Stary (70-letni) budynek SP w Rąbkowej

Nowoczesny budynek SP - całkowity koszt ponad 9 mln zł

- Wymieniono stolarkę okienną w **Szkole Podstawowej w Michalczowej** - koszt- **87tys. zł**
- Wykonano **nawierzchnie polipropylenowe** na boiskach sportowych przy szkołach. Realizacja zadań wspólnie ze Stowarzyszeniami z terenu Gminy

SP w Michalczowej - koszt - 99 tys. zł

SP w Witowicach Dolnych - koszt - 76 tys. zł

SP w Tęgoborzy
- koszt - 312 tys. zł

Gimnazjum w Tęgoborzy
koszt - 91 tys. zł

SP w Łososinie Dolnej – koszt - 129 tys. zł

SP w Żbikowicach – koszt – 119 tys. zł

- Ponadto położono nawierzchnie polipropylenowe na boisku przy Szkole Podstawowej w Rojówce – koszt 118 tys. zł.
- Wyremontowano podpiwniczenie świetlicy środowiskowej w Łękach z przeznaczeniem na Klub Seniora – koszt 190 tys. zł.
- Wyremontowano budynek przeznaczony na Przedszkole Bajka w Tęgorozży – koszt realizacji zadania wyniósł 509 tys. zł przy współudziale środków Unii Europejskiej w ramach Stowarzyszenia (105 tys. zł) i środków przedszkola (86 tys. zł)

Ponadto

- **Opracowano projekt budowlany nowej Szkoły Podstawowej wraz z halą sportową w Tęgoborzy**
  - koszt: 146 tys. zł

- **W trakcie opracowania są dokumentacje projektowe:**
  - Hali Sportowej w Łososinie Dolnej
  - Sali Gimnastycznej w Rojówce
  - Sali Gimnastycznej w Witowicach Dolnych.

3.4 Wieloletnia prognoza finansowa.

Zadłużenie Gminy na 31 grudnia 2018 roku wynosiło 11.643.000 zł. Kredyty zostały zaciągnięte w związku z realizacją zadań inwestycyjnych w Gminie w okresie od 2010 do 2018 roku. Według ewidencji księgowej w okresie od zaciągnięcia pierwszego kredytu w 2010 roku (jak przedstawia poniżej specyfikacja) zrealizowano zadania inwestycyjne na kwotę 71.112.000 zł i w zakresie infrastruktury drogowej na kwotę 24.266.000 zł.

Wobec powyższego wartość inwestycji sfinansowana kredytem wynosi 12 %. Ponadto źródłem finansowania inwestycji były środki budżetu państwa, Unii Europejskiej, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Funduszy Celowych i dochodów własnych.

Stan zadłużenia na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 11.643.000 zł, w tym z tytułu:

- 1) kredytu długoterminowego (2010-2020) zaciągniętego w 2010 roku w Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej na sfinansowanie planowanego deficytu – pozostało do spłaty **1.440.000 zł, oprocentowanie WIBOR 1 M – 1,64 %**.
- 2) kredytu długoterminowego (2014-2020) zaciągniętego w 2014 roku w Banku Polska Kasa Opieki S. A. z siedzibą w Warszawie (przy udziale środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego) na sfinansowanie planowanego deficytu i na spłatę zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów - **pozostało do spłaty 900.000 zł, w tym kredyt ze środków EBI - 687.384 zł oprocentowanie 1,78 % a 212.616 zł oprocentowanie 2,23 %**.
- 3) kredytu długoterminowego (2015-2020) zaciągniętego w 2015 roku w Łąckim Banku Spółdzielczym na spłatę zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – **pozostało do spłaty 800.000 zł, oprocentowanie 1,99 %**.
- 4) kredytu długoterminowego (2016-2021) zaciągniętego w 2016 roku w Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej na sfinansowanie planowanego deficytu – **pozostało do spłaty 1.500.000 zł, oprocentowanie 1,84 %**.
- 5) kredytu długoterminowego (2017-2023) zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej na sfinansowanie planowanego deficytu w 2017 roku i spłatę zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętego kredytu – **pozostało do spłaty 1.340.000 zł, oprocentowanie 2,03 %**.
- 6) kredytu długoterminowego (2018-2026) zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej na sfinansowanie planowanego deficytu w 2018 roku w związku z realizacją zadań inwestycyjnych na terenie Gminy i na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów przypadających do spłaty w 2018 roku – **pozostało do spłaty 4.863.000 zł, oprocentowanie 2,04%**.
- 7) kredytu długoterminowego (2018-2021) zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Łososinie Dolnej na sfinansowanie planowanego deficytu w 2018 roku w związku z realizacją zadań inwestycyjnych na terenie Gminy – **pozostało do spłaty 800.000 zł, oprocentowanie 2,04 %**.

Planowany harmonogram spłaty kapitału (kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych) w wysokości 11.643.000,00 - wg stanu na 31.12.2018 r.:

- 2019 rok – 2.020.000 zł
- 2020 rok – 2.120.000 zł
- 2021 rok – 1.800.000 zł
- 2022 rok – 1.200.000 zł
- 2023 rok – 1.040.000 zł
- 2024 rok – 700.000 zł
- 2025 rok – 1.420.000 zł
- 2026 rok – 1.343.000 zł

Górna granica rocznych spłat zobowiązań wyliczana jest indywidualnie dla każdej jednostki samorządu terytorialnego według zasad określonych w artykule 243 i 244 Ustawy.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do planowanych dochodów ogółem budżetu.

Wskaźnik spłaty zobowiązań oraz dopuszczalny dla Gminy Łososina Dolna obowiązujący w 2018 roku i prognozowany na kolejne lata w związku ze spłatą kredytów (w %)

WPF		2018	2019	2020	2021
z poz. 9.1.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań , o której mowa w art. 243 ust 1 ustawy do dochodów ogółem, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia wyłączeń przypadających na dany rok	4,65	4,65	4,61	4,94
z poz. 9.6.	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	8,27	8,35	7,03	6,54

4. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO.

Wartość majątku Gminy według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

konto	wartość	%
„011” – grunty (143,9525 ha)	5.070.577,09 zł	6,81 %
- budynki	34.163.170,68 zł	45,84 %
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej	28.168.330,91 zł	37,80 %
- maszyny i urządzenia ogólne	1.192.316,46 zł	1,60 %
- maszyny i urządzenia branżowe	278.626,84 zł	0,37 %
- urządzenia techniczne	256.510,17 zł	0,34 %
- środki transportu	716.151,99 zł	0,96 %
- pozostałe	631.925,67 zł	0,85 %
„013” – pozostałe środki trwałe	3.495.699,74 zł	4,69 %
„014” – zbiory biblioteczne	302.435,10 zł	0,41 %
„020” – wartości niematerialne i prawne	244.197,29 zł	0,33 %
RAZEM:	74.519.941,94 zł	100,00 %

Grupa „0” – konto – 011 GRUNTY

W okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Gmina Łososina Dolna nabyła **2,3556** ha gruntu.

Tytuł nabycia:

Tytuł	Powierzchnia (ha)	Ilość działek	Wartość (zł)
za odszkodowaniem	1,2448	69	105 525,00
nieodpłatne nabycie	0,8608	5	60 604,00
zakup nieruchomości	0,1995	5	72 290,00
zamiana gruntów	+ 0,0489	1	7 570,00
podział działek	0,0016	4 podzielone na 9	0,00

Na dzień 31.12.2018 roku posiadała 145,6581 ha gruntu o łącznej wartości 4 669 712 ,69 zł w tym stanowiące

• własność Gminy	139,2751 ha	95,62 %
• w użytkowaniu wieczystym gminy	5,5730 ha	3,82 %
• oddane w użytkowanie wieczyste	0,8100 ha	0,56 %

Grupa „1” – konto 011 - B U D Y N K I

Wartość budynków według stanu na dzień 31.12.2018 r. wynosi 43 492 410,93 zł

W grupie tej znajdują się następujące budynki:

- 10 szkół,
- 2 ośrodki zdrowia,
- 2 kontenery mieszkalne,
- 3 budynki mieszkalne,
- 1 budynek gospodarczy,
- 1 remiza OSP,
- 1 dom strażaka
- budynek administracyjny Urzędu Gminy,
- budynek po OSP w Łososinie Dolnej,
- budynek starej szkoły w Stańkowej,
- budynek na obiekcie sportowym w Tęgoborzy,
- budynek CKiPG Łososina Dolna,
- ogólnodostępna sala gimnastyczna w Żbikowicach,
- budynek przedszkola z budynkiem gospodarczym w Tęgoborzy,
- budynek po zlikwidowanej filii SP w Łękach, który został częściowo wynajęty na przedszkole a częściowo zajmowany jest przez Klub Seniora
- budynek po komisancie Policji w Tęgoborzy
- budynek przedpogrzebowy na cmentarzu komunalnym w Michalczowej.

Wartości budynków w poszczególnych działach wynoszą:

Wyszczególnienie	Wartość (zł)	Procentowy udział (%)
szkoły podstawowe	28.141.686,80	64,70
budynek po zlikwidowanej filii SP w Łękach	436.977,31	1,00
dom strażaka i remizy	1.723.945,47	3,97
ośrodki zdrowia	1.119.244,36	2,58
budynek na obiekcie sportowym w Tęgoborzy	887.846,79	2,04
administracja i pozostałe bud. mienia	11.182.710,20	25,71
	43.492.410,93	100,00

Grupa „2” – konto 011 - OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ

Na majątek w tej grupie środków trwałych składają się:

- boiska sportowe wraz z budynkami na obiekcie sportowym w Witowicach Dolnych i w Łososinie Dolnej,
- mosty,
- kładki,
- utwardzone place,
- chodniki,
- oświetlenie uliczne,
- wiaty,
- cmentarze komunalne w Żbikowicach i w Michalczowej
- sieć kanalizacyjna i wodociągowa
- oczyszczalnie ścieków,

W 2018 roku majątek Gminy w tym zakresie uległ zwiększeniu o kwotę 10.347.407,07 zł i na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość majątku w tej grupie zamknęła się kwotą 38.515.737,98 zł.

Grupa „4 i 5” – konto 011 MASZYNY I URZĄDZENIA OGÓLNE I BRANŻOWE

Środkami trwałymi w tych grupach są przede wszystkim komputery i kserokopiarki oraz inne urządzenia o charakterze ogólnym i branżowym.

Grupa „4” - konto 011 - ZESTAWY KOMPUTEROWE

Wartość majątku na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła **1.192.316,46 zł**.

W ciągu roku wartość majątku w tej grupie zwiększyła się o kwotę **89.737,64 zł**, a na skutek kasacji wyeksploatowanych zestawów komputerowych w oświacie zmniejszyła się o kwotę **21.788,22 zł**.

Wartość majątku w grupie „4” środków trwałych wynosiła na 31 grudnia 2018 roku 1.260.265,88 zł.

Grupa „5”- konto 011 - MASZYNY I URZĄDZENIA BRANŻOWE

Stan środków trwałych w tej grupie w porównaniu do roku ubiegłego uległ zmianie w wyniku przeprowadzonej kasacji na kwotę 6.563,90 zł i na koniec 2018 roku wyniósł 272.062,94zł.

Grupa „6” — konto 011 URZĄDZENIA TECHNICZNE

W roku 2018 odnotowano w tej grupie zmniejszenie wartości środków trwałych w związku z przekazaniem wagi samochodowej elektronicznej jako udziały Gminy do powstałej spółki o wartości **28.290,00 zł**.

Na potrzeby transmisji obrad oraz elektronicznego głosowania Rady Gminy został zainstalowany sprzęt o wartości **15.586,99 zł**.

Ostateczna wartość środków trwałych w tej grupie na koniec 2018 roku wyniosła 243.807,16 zł.

Grupa „7” — konto 011 -ŚRODKI TRANSPORTU

W tej grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku znajdują się:

- autobus szkolny GIMBUS,
- samochód osobowy TOYOTA,
- samochód pożarniczy MERCEDES BENZ -OSP Tęgoborze,
- samochód pożarniczy MERCEDES BENZ -OSP Łososina Dolna
- samochód osobowy Fiat FIORINO, który został zakupiony w 2018r w celu dowozu żywności do szkół podstawowych na terenie Gminy Łososina Dolna
- zestaw łodzi, który znajduje się na podstawie umowy użyczenia w YACHT KLUBIE w Znamierowicach.

W roku sprawozdawczym dokonano zmian wartości środków trwałych w tej grupie i na koniec 2018 roku wyniosła ona 754.940,49 zł.

Grupa „8” – konto 011 POZOSTAŁE

W tej grupie środków trwałych na 31 grudnia 2017 roku wartość wyposażenia wynosiła **631.925,67zł**. W ciągu roku wartość w tej grupie zmniejszyła się ponieważ w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji w SP ZOZ w Łososinie Dolnej został odpisany wyeksploatowany Elektrokardiogram o wartości **5.120,95 zł**

Wartość środków trwałych po zmianach na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 626.804,72

Konto 013 - POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE

Bilansując zakupy i kasację majątek w tej kategorii na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił po zmianach 3.923.224,60 zł z czego przypada na:

- szkoły podstawowe **3.119.838,90 zł**
- administracja i pozostałe mienie komunalne **803.385,70 zł**

Konto 014 - KSIĘGOZBIÓR BIBLIOTECZNY

Wartość księgozbioru zgromadzonego w bibliotekach szkolnych na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła **302.435,10 zł**.

W ciągu roku do księgozbioru bibliotek szkolnych pozyskano nowe woluminy pochodzące przede wszystkim z zakupów jak również z różnego rodzaju darowizn o łącznej wartości **20.687,92zł**. Dokonano w dwóch szkołach podstawowych selekcji księgozbioru i odpisano z ewidencji książki o wartości **281,23 zł**.

Wartość księgozbioru wszystkich bibliotek szkolnych na koniec grudnia 2018 roku zamknęła się kwotą 322.841,79 zł.

Konto 020 -WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

Wartościami niematerialnymi i prawnymi Gminy są przede wszystkim programy i licencje na programy komputerowe w administracji i w szkołach.

Na dzień 31.12.2018 r. stan konta wartości niematerialnych i prawnych wynosi 245.974,26 zł czego:

- programy wykorzystywane w szkołach podstawowych 110.700,58 zł
- programy wykorzystywane w administracji 135.273,68 zł

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOSOSINIE DOLNEJ

Wartość majątku Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 177.002,58 zł na co składają się:

- środki trwałe 114.543,92 zł
- wartości niematerialne i prawne 22.067,41 zł
- pozostałe środki trwałe 40.391,25 zł

CENTRUM KULTURY I PROMOCJI GMINY ŁOSOSINA DOLNA

Na dzień 31.12.2018 roku wartość majątku w CKiP zamknęła się kwotą 732.965,41 zł, w tym:

- środki trwałe (konto 011) 339.398,95 zł
- pozostałe środki trwałe (konto 013) 388.784,73 zł
- wartości niematerialne i prawne (programy komputerowe konto 020) 4.781,73 zł

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ŁOSOSINIE DOLNEJ Z SIEDZIBĄ W TĘGOBORZY

Wartość majątku Gminnej Biblioteki Publicznej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 287.246,16 zł na co składają się:

• środki trwałe	32.834,97 zł
• pozostałe środki trwałe	31.687,56 zł
• księgozbiór biblioteki w Tęgoborzy	92.756,88 zł
• księgozbiór biblioteki w Łososinie Dolnej	71.603,19 zł
• wartości niematerialne i prawne	58.363,56 zł

Analizując powyższy opis mienia komunalnego należy stwierdzić, że tak w administracji jak i we większości jednostkach organizacyjnych Gminy - majątek uległ zwiększeniu i łącznie z jednostkami organizacyjnymi według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zamknął się kwotą **95.524.997,59 zł**.

Wartość tą stanowi majątek:

• Administracja i mienie	58.602.225,47 zł	61,35 %
• Szkoły Podstawowe	35.725.557,97 zł	37,40 %
• Ośrodek Pomocy Społecznej	177.002,58 zł	0,18 %
• Centrum Kultury i Promocji Gminy	732.965,41 zł	0,77 %
• Gminna Biblioteka Publiczna	287.246,16 zł	0,30 %

OGÓŁEM:	95.524.997,59 zł	100,00 %
----------------	-------------------------	-----------------

5. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW, STRATEGII ORAZ UCHWAŁ RADY GMINY.

5.1 Strategia rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Łososina Dolna na lata 2013 – 2020 rok została przyjęta Uchwałą Nr 200 /XXIV/ 2013 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 25 stycznia 2013 roku.

Strategię Rozwoju Gminy należy postrzegać jako długofalowy proces wytyczania i osiągnięcia celów wspólnoty samorządowej. Określa ona generalny kierunek, aspiracje i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki oraz przedstawia metody i narzędzia wdrożeniowe. Zapisy Strategii stanowią zatem determinantę decyzji merytorycznych, organizacyjnych i finansowych podejmowanych przez władze samorządowe. Dokument jest także odpowiedzią na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o Strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich.

Strategia dostępna jest: <https://www.lososina.pl/pl/235/0/strategia-rozwoju-gminy.html>

5.2 Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania.

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostało uchwalone Uchwałą Nr 194/XXVI/01 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 6 kwietnia 2001 r. (zmienionego Uchwałą Nr 86/XII/2015 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 23.10.2015 r.) na podstawie którego tworzone są uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gminie Łososina Dolna.

Studium obejmuje obszar całej Gminy Łososina Dolna i określa politykę przestrzenną zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Składa się z części uwarunkowań rozwoju, części kierunków rozwoju oraz ustalenia studium. Jest dokumentem o charakterze strategicznym, w którym samorząd przyjmuje określoną wizję i cele rozwoju przestrzennego gminy, kontynuowane później w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (jego graficzna część) w formie elektronicznej dostępna jest na stronie internetowej:

<http://195.116.43.211/> - Baner strony **IPmap System informacji Przestrzennej MPZP:**

<https://www.lososina.pl/>

5.3 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Łososina Dolna posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy opracowany i uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Łososinie Dolej Nr 114/XV/08 z dnia 4 marca 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 249, poz. 1575 z późn. zm.)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy jest jedną z podstaw planowania przestrzennego w gminie. Planem objęty jest cały obszar Gminy Łososina Dolna.

W 2018 roku zostały podjęte dwie Uchwały Nr 288/XXXIV/2018 z dnia 23 marca 2018 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2018 r. poz. 5339) oraz Nr 314/XXXVII/2018 z dnia 6 lipca 2018 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2018 r. poz. 3094) dotyczące zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy.

Wójt Gminy w celu oceny aktualności planu dokonał analizy złożonych wniosków o wprowadzenie zmian w obowiązującym planie oraz przeprowadził konsultacje z wnioskodawcami w zakresie ustalenia dalszego trybu postępowania dotyczącego zmian planu przestrzennego Gminy.

W toku realizacji zadań w 2018 roku wydano:

Wyszczególnienie	ILOŚĆ		
	Wpłynęło wniosków	Wydano	Do wydania
Postanowienia opiniujące wstępny projekt podziału nieruchomości	59	58	1
Decyzje zatwierdzające projekt podziału nieruchomości	48	48	0
Wypisy i wyrzysy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	111	111	0

Wyszczególnienie	ILOŚĆ		
	Wpłynęło wniosków	Wydano	Do wydania
Zaświadczenia z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	193	193	0
Zawiadomienia o nadanych numerach porządkowych	Wpłynęło wniosków	Wydano	
	41	41	
Opłata planistyczna	Zarejestrowane Akty notarialne	Opłata planistyczna	
	130	6 postępowań Łączna kwota: 89.727,00 zł	
Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Wpłynęło wniosków		
	45		

5.4 Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy

W ramach realizacji uchwalony został wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łososina Dolna na lata 2018 – 2022 oraz zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łososina Dolna. Program ten przyjęto Uchwałą Rady Gminy w Łososinie Dolnej Nr 287/XXXIV/2018 z dnia 23 marca 2018 roku.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2147 z późn.zm.) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Program dostępny jest: <https://bip.malopolska.pl/uglososinadolna,a,1435536,uchwala-nr-287xxxiv2018-rady-gminy-w-lososinie-dolnej-z-dnia-23-marca-2018-r-w-sprawie-wieloletniego.html>

Zestawienie powierzchni gminnego zasobu nieruchomości Gminy Łososina Dolna oraz zestawienie nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste na dzień 31 grudnia 2018 r. Gminny zasób nieruchomości obejmuje działki o łącznej powierzchni 145,6581 ha, w tym wg przeznaczenia :

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Procentowy udział (%)
pod drogami	47,5002	32,61
pod zakrzaczeniem /łęgi	18,3300	12,59
pod szkołami podstawowymi	8,5000	5,84
pod usługami	1,2281	0,84
pod gruntami rolnymi	10,2661	7,05
pod budownictwem	1,1100	0,76
pod oczyszczalniami ścieków	0,8600	0,59
pod ośrodkami zdrowia	0,2800	0,19
pod budynkami administracji	0,7000	0,48

pod remizami OSP	0,5600	0,39
pod ujęciami wody	2,5637	1,76
pod rekreacją	0,0600	0,04
pod boiskami sportowymi	6,7000	4,60
pod cmentarzami komunalnymi	0,8800	0,60
pod płytą lotniska	42,8700	29,43
pod budynkiem Centrum Kultury i Promocji	3,0500	2,09
pod budynkami przedszkola	0,2000	0,14
Razem	145,6581	100,00

5.5 Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych.

Plan wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na lata 2017 – 2019 został opracowany na okres 3 lat i przyjęty został Zarządzeniem Wójta Gminy Łososina Dolna Nr 144 z dnia 16 października 2017 roku.

Gmina Łososina Dolna gospodaruje gminnym zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej i realizacją zadań publicznych. Nieruchomości wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości są wykorzystane na cele rozwojowe gminy i na działalność inwestycyjną.

Udostępnienie nieruchomości zasobu następuje poprzez m.in. sprzedaż lub zamianę nieruchomości, użytkowanie, użyczenie, najem i dzierżawę bądź przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Sprzedaż nieruchomości gruntowych następuje w trybie przetargów oraz w drodze bezprzetargowej - w ramach realizacji składanych wniosków w sprawie ich nabycia w przypadku spełnienia warunków przewidzianych prawem.

Nieruchomości gminne zbywane są zgodnie z ich przeznaczeniem określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wyłączeniu ze sprzedaży podlegają nieruchomości gminne niezbędne dla realizacji zadań własnych gminy. W szczególności grunty i obiekty użyteczności publicznej oraz nieruchomości niezbędne dla realizacji inwestycji gminnych, głównie przeznaczone pod budowę sieci infrastruktury komunalnej i obiektów im towarzyszących.

W roku 2018 kontynuowano większość zawartych dotychczas umów dzierżawy,

najmu i użyczenia. Nadal prowadzone jest jako kontynuacja gospodarowanie nieruchomościami poprzez oddawanie w najem, dzierżawę i użyczenie. Odbywa się również regulacja stanów prawnych nieruchomości zajętych pod drogi gminne.

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1	Białawoda	1,7211	86 662,60
2	Bilsko	17,7497	251 359,00
3	Łęki	1,4004	58 546,00
4	Łososina Dolna	63,5674	933 321,34
5	Łyczanka	3,9097	87 183,50
6	Michalczowa	4,4252	207 500,00
7	Rąbkowa	2,2309	122 527,98
8	Skrzętla-Rojówka	1,8334	82 506,00
9	Stańkowa	1,7430	77 424,00
10	Świdnik	4,9314	231 235,50
11	Tabaszowa	2,6426	156 812,50
12	Tęgoborze	10,7092	1 256 293,52
13	Witowice Górne	2,3934	59 391,75
14	Witowice Dolne	17,8402	562 923,00
15	Wronowice	1,5304	126 129,00
16	Zawadka	1,8212	86 877,50
17	Znamirowice	3,2498	203 347,50
18	Żbikowice	1,9591	76 672,00
	RAZEM	145,6581	4 669 712,69

Nieruchomości oddane w użytkowanie wieczyste:

Ogólna powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste (ha)	Wysokość wpływów z opłat pobieranych z tytułu użytkowania wieczystego w 2018 roku (zł)
0,81	8 030,80

Wykaz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste:

Lp.	Położenie nieruchomości	Nr. działki	Powierzchnia (ha)	Przeznaczenie	Wartość (zł)
1	Łososina Dolna	447	0,12	Usługi	6 158,60
		445/23	0,03	Usługi	1 216,00
2	Tęgoborze	253/5	0,14	Usługi	6 652,80
3	Znamirowice	2/15	0,17	Usługi	21 250,00
		2/17	0,35	Usługi	43 750,00

5.6 Zabytki i ochrona konserwatorska.

Na terenie Gminy Łososina Dolna zlokalizowane są obiekty znajdujące się w rejestrze ochrony zabytków. Do obiektów tych należą:

- Kościółek na Juście;
- Kościół p.w. św. Mikołaja w Tabaszowej;
- Dwór w Tęgoborzy;
- Kościół z Łososiny Dolnej (przeniesiony do Parku Etnograficznego w Nowym Sączu);
- Dwory ziemiańskie w Łososinie Dolnej i Witowicach Dolnych;

Dodatkowo na terenie Gminy Łososina Dolna znajdują się strefy ochrony konserwatorskiej. Wszelkie prace budowlane na nieruchomościach zlokalizowanych w strefach ochrony konserwatorskiej każdorazowo muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

5.7 Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki niskoemisyjnej na lata 2017 - 2020 dla gminy Łososina Dolna przyjęto uchwałą Rady Gminy w Łososinie Dolnej Nr 212/XXVI/2017 z dnia 7 lipca 2017 r. natomiast w roku 2018 została sporządzona aktualizacja przedmiotowego Planu którą przyjęto uchwałą Nr 333/XXXIX/2018 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 11 października 2018 r. która była niezbędna do złożenia wniosku o dofinansowanie w zakresie wymian źródeł ciepła w budynkach indywidualnych.

PGN pokazuje zagrożenia dla jakości powietrza na terenie gminy oraz ukierunkowuje na działania które mają ten stan poprawić, co skrótowo przedstawiono poniżej:

Na terenie Gminy Łososina Dolna główne substancje, których dopuszczalne stężenia średnioroczne przekraczają normę to benzo(a)piren, pył PM10 –24 godz. oraz pył PM2,5/rok (wg WIOŚ Kraków, Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2016 r.)

Występujące zanieczyszczenia powietrza, spowodowane są w Gminie m.in. przez następujące czynniki: przewaga paliw stałych do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Do emitatorów zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanych na terenie Gminy zaliczyć należy przede wszystkim piece i piony kominowe gospodarstw domowych, kotłownie węglowe oraz zanieczyszczenia komunikacyjne. Niska emisja jest źródłem takich zanieczyszczeń jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pył, sadza, a więc typowych zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw stałych i gazowych. W przypadku emisji bytowej, związanej

z mieszkalnictwem jednorodzinym zanieczyszczenia uwalniane na niedużej wysokości często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji.

Działania prowadzone w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej prowadzą do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii na terenie Gminy, ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, zmniejszenia zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zwiększenia świadomości energetycznej mieszkańców Gminy.

Działania związane z poprawą stanu powietrza są niezbędne do zapewnienia mieszkańcom Gminy odpowiedniej jakości życia.

Plan jest zgodny z przepisami prawa w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zm.) uzyskano decyzję od Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla w.w. Planu.

W wyniku powyższych opinii Wójt podał do publicznej wiadomości informację o odstąpieniu od przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla PGN.

Z punktu widzenia realizacji projektowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, propozycje i działania w nim zawarte pozostają neutralne lub pozytywne dla istniejących problemów ochrony środowiska w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Łososina Dolna nie zawiera żadnego zadania, które stanowiłoby bezpośrednie zagrożenie dla stanu środowiska naturalnego. Realizacja planu służy osiągnięciu celów społecznych lub gospodarczych. Realizacja części zadań wiąże się z ingerencją tylko w pewne elementy środowiska (najczęściej w chwili przeprowadzania inwestycji).

W roku 2017 gmina złożyła do Urzędu Marszałkowskiego wraz z sześcioma innymi gminami poprzez Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku” wniosek w ramach RPO w zakresie dofinansowania montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych na obiektach osób fizycznych. Wniosek obejmował 120 kompletów instalacji fotowoltaicznych i 33 kpl. kolektorów słonecznych. Wniosek przeszedł pozytywnie ocenę formalną, merytoryczną i finansową, jednak ze względu na ograniczoną ilość środków finansowych i dużą wartość złożonych wniosków został umieszczony na liście rezerwowej. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło w maju 2018 r.

5.8 Program ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla Gminy Łososina Dolna na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025 - link - <https://bip.malopolska.pl/uglososinadolna,a,1507333,uchwala-nr-332xxxix2018-rady-gminy-w-lososinie-dolnej-z-dnia-11-pazdziernika-2018-r-w-sprawie-progra.html>

W 2018 roku został opracowany i uchwalony Uchwałą nr 332/XXXIX/2018 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 11 października 2018 roku „**Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łososina Dolna na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025**” Poprzedni program obejmował lata 2004 – 2011.

Opracowany program jest dokumentem analizującym istniejący stan środowiska Gminy Łososina Dolna oraz przedstawiającym cele i zadania konieczne do realizacji w poszczególnych obszarach

w celu zachowania i poprawy stanu środowiska naturalnego. Program umożliwi podjęcie zintegrowanych działań na terenie Gminy w celu zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa ekologicznego i stałej poprawy warunków życia jednocześnie chroniąc przy tym stan zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Analiza stanu środowiska na terenie Gminy pozwala wyciągnąć wnioski, że do najważniejszych problemów Gminy w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć: słaby procent skanalizowania Gminy, niepełna sieć wodociągowa, emisja zanieczyszczeń do powietrza (niska emisja), tereny zagrożone powodzią, bardzo duża ilość terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Efektywność działań Gminy w zakresie realizacji programu zależy od rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym, od wielkości pozyskanych środków finansowych oraz świadomości, zainteresowania i zrozumienia ze strony mieszkańców.

W ramach działań z zakresu ochrony środowiska Gmina Łososina Dolna w 2018 roku realizowała zadania między innymi w sferze:

- ochrony powietrza składając wniosek do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020 o dofinansowanie zadania **„Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Łososina Dolna poprzez wymianę kotłów węglowych na nowoczesne kotły gazowe i biomasowe”**.

Złożony wniosek obejmuje pozyskanie dofinansowania dla **155** gospodarstw z terenu Gminy na wymianę kotłów węglowych. Aktualnie wniosek podlega ocenie przez Instytucję Zarządzającą projektem.

Numer naboru: RPMP.04.04.02-IZ.00-12-052/18 Gmina

- w ramach podnoszenia świadomości dzieci i młodzieży z zakresu ochrony środowiska zorganizowany został tak jak i w latach poprzednich konkurs ekologiczny dla uczniów szkół z terenu Gminy.

- w ramach realizacji projektu „Likwidacji wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu nowosądeckiego” w 2018 roku odebrano od mieszkańców Gminy i zutylizowano **92,88** ton wyrobów azbestowych. Realizację zadania zapewnia firma wyłoniona w przetargu przez powiat nowosądecki.

- ponadto ogromny wpływ na środowisko ma stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy. Analiza za 2018 rok przedstawia się następująco:

Zagadnienia ogólne

Gmina Łososina Dolna swoim systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęła nieruchomości zamieszkałe.

1. Od 1 lipca 2013 r. uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego czasu podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu jest Gmina Łososina Dolna. Gmina w zamian za uiszczoną przez mieszkańców stawkę opłaty gospodaruje odpadami komunalnymi. W lutym 2018 roku Gmina zawarła umowę z Zakładem Gospodarki Komunalnej „ŁOSOSINA” Sp. z o.o. w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie zamówienia publicznego. Postępowanie prowadzone było w trybie zamówienia z wolnej ręki w procedurze in-house na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późniejszymi zmianami), na zadanie pod nazwą: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych zebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, znajdujących się na terenie Gminy Łososina Dolna”.

Umowa ta zawarta została do 31.12.2019 roku.

Gmina Łososina Dolna swoim systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęła nieruchomości zamieszkałe. Wprowadzony został workowy system zbiórki odpadów. Od roku 2018 odbiór odpadów odbywa się: w I i III czwartek każdego miesiąca dla mieszkańców miejscowości: Bilsko, Łososina Dolna, Łęki, Michalczowa, Stańkowa, Witowice Dolne, Witowice Górne, Wronowice i Żbikowice, a w II i IV czwartek każdego miesiąca dla mieszkańców pozostałych miejscowości w Gminie czyli: Białawoda, Łyczanka, Rąbkowa, Skrzętla - Rojówka, Świdnik, Tabaszowa, Tęgoborze. Zawadka i Znamirówice. A dodatkowo dla mieszkańców domów letniskowych w miejscowości Tabaszowa oraz Znamirówice od maja do września w każdy poniedziałek i piątek.

2. Pojemniki na zużyte baterie znajdują się w obiektach użyteczności publicznej tj. w Urzędzie Gminy w Łososinie Dolnej, w Ośrodku Zdrowia w Tęgoborzy, we wszystkich placówkach oświatowych oraz w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Łososinie Dolnej. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny był zbierany na bazie ZGK w Łososinie Dolnej, a następnie odbierany przez firmę Biosystem S.A.

3. Odpady zielone, przez które rozumie się odpady komunalne stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, odpadów kuchennych mieszkańcy wywożą do kontenera znajdującego się na bazie Zakładu Gospodarki Komunalnej w Łososinie Dolnej. W tym samym miejscu w sezonie zimowym można zostawiać bezpłatnie popiół.

Na terenie Gminy Łososina Dolna ustawione są kontenery na tekstylia i obuwie w miejscowościach:

- Tęgoborze
- Bilsko
- Zawadka
- Witowice Dolne
- Łososina Dolna
- Świdnik
- Znamirówice
- Rąbkowa
- Tabaszowa

Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. *Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.*

Na terenie Gminy Łososina Dolna nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady, zgodnie z zawartą umową, przekazywane były w 2018 roku do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych mieszanych – sortownia zmieszanych odpadów komunalnych, zlokalizowanej w miejscowości Gorlice, ul. Przemysłowa 7, zarządzanej przez spółkę

„EMPOL” sp. z o.o. W tym miejscu zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 9e ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest zobowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Gmina Łososina Dolna wchodzi w skład Regionu Sądecko – Gorlickiego zgodnie z obowiązującym podziałem województwa małopolskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

W Planie Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego dla Regionu Sądecko – Gorlickiego określono następujące instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

I) Instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych:

- *Instalacje regionalne* - Instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Nowym Sączu, ul. Tarnowska 120

II) Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn:

- Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych w Gorlicach ul. Chopina
- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Tylmanowej, Osiedle Rzeka 419
- Zakład Utylizacja Odpadów w Nowym Targu, ul. Jana Pawła II 115
- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Myślenicach, ul. Kornela Ujejskiego 341.

III) Instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów

- *Instalacje regionalne* – Kompostownia odpadów zielonych zebranych i organicznych w Nowym Sączu, ul. Wiklinowa 4A

IV) Instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania:

1. Istniejące instalacje regionalne:

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Nowym Sączu, ul. Tarnowska 120
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Starym Sączu
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Bieczu
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Białej Niżnej.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Art. 3 ust. 2 pkt 10 ppkt b u.c.p.g. zobowiązuje gminę do dokonania analizy w zakresie potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Jako potrzebę inwestycyjną określono budowę punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

3. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców którzy złożyli deklaracje – 10 958 (stan na 31.12.2018 r.)

Na dzień 31.12.2018 r. zostało złożonych:

- 2311 deklaracji od gospodarstw domowych na których mieszkańcy zamieszkują stale
- 576 deklaracji od mieszkańców zamieszkujących czasowo

Różnica między liczbą mieszkańców zameldowanych, a ujętych do opłat wynika głównie z faktu podjęcia przez mieszkańców Gminy Łososina Dolna pracy za granicą, jak również przebywania znacznej ilości osób, które podjęły studia poza terenem Gminy. W celu prawidłowego funkcjonowania systemu regularnie prowadzone są zadania mające na celu weryfikację danych zawartych w złożonej deklaracji do ilości osób faktycznie przebywających na terenie gminy. Na bieżąco weryfikowani są również właściciele nowo powstałych nieruchomości.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1.

W 2018 roku w stosunku do 1 właściciela nieruchomości zamieszkałej (który nie złożył deklaracji w wyznaczonym terminie) prowadzone było postępowanie o ustalenie wysokości opłaty. Postępowanie zakończyło się wydaniem decyzji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

5. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy.

Ilości odpadów komunalnych odebranych w roku 2018 z terenu Gminy z podziałem na kody odpadów. Przedstawione wartości wynikają ze sprawozdań półrocznych składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu Gminy.

Kod	Rodzaj odpadu	Ilość ton
20 03 01	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne	651,520
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji w tym odpady z cementarzy komunalnych	4,000
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	156,100
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	5,140
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	139,460
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	57,160
15 01 07	Opakowania ze szkła	184,710
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	43,320
15 01 04	Opakowania z metali	0,460
20 01 08	Odpady Kuchenne ulegające biodegradacji	9,280
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3,180
16 02 16	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	0,002
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	17,310
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	7,097
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	5,217
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,092
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,084
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,063

2) Osiągnięte poziomy recyklingu.

a) Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji osiągnięty przez Gminę Łososina Dolna w 2018 r. wyniósł: 3 %

b) Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych osiągnięty przez Gminę Łososina Dolna w 2018 r. wyniósł: 39 %

c) Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych osiągnięty przez Gminę Łososina Dolna w 2018 r. wyniósł: 100 %

Powyższe poziomy mieszczą się w dopuszczalnych poziomach opublikowanych w rozporządzeniach Ministra Środowiska.

Oplaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi

Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2018 roku:

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	498 663,58
Zaległości na dzień 31.12.2018 r	8 911,42
Nadpłaty na dzień 31.12.2018 r.	1 077,06

Właścicielom nieruchomości, którzy spóźniają się z wnoszeniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane są po każdym kwartale upomnienia.

W 2018 r. prowadzona była egzekucja należności za odpady komunalne poprzez skierowanie do naczelnika urzędu skarbowego tytułów wykonawczych.

Koszty obsługi systemu

W 2018 roku wydatkowano 506.140,87 zł na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy, zakup worków, oraz pozostałe koszty w tym koszty obsługi zadania. Wykazana kwota wydatków jest wyższa od osiągniętych dochodów, ponieważ wykorzystano środki z roku 2017 niewykorzystane z gospodarki odpadami komunalnymi.

Wyposażenie mieszkańców w worki na odpady

W ramach systemu wyposażono wszystkich mieszkańców w określoną w regulaminie ilość worków na odpady komunalne. Cena worków ujęta jest w cenie wywozu i zagospodarowania odpadów. Na każdy wydany worek naklejany jest unikalny kod identyfikujący dane gospodarstwo domowe. Podczas odbioru odpadów każdy kod z worka jest sczytywany za pomocą specjalnego czytnika, a następnie wprowadzany do systemu. W 2018 roku pojawiły się również worki na BIO odpady. Do worków tych mieszkańcy mogą wrzucać odpady kuchenne tj.:, obierki z warzyw i owoców. Odpady te następnie wywożone są do KOMPOSTECHU w Nowym Sączu, gdzie zostają

poddane recyklingowi organicznemu i wracają do środowiska w postaci czystego kompostu.

W 2018 r. wydano następującą ilość worków :

worki czarne na odpady nie nadające się do segregacji	38 896 szt.
worki zielone na szkło	15 471 szt.
worki niebieskie na papier	8 359 szt.
worki różowe na plastik	44 798 szt.
worki białe na metal	5 354 szt.
worki brązowe na bioodpady	6 541 szt.

Opracowana „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Łososina Dolna za 2018 rok” prowadzi do następujących wniosków:

1. Znaczący wpływ na prawidłową segregację odpadów komunalnych „u źródła” ma wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców. Stanowi to główny czynnik przy osiągnięciu przez gminę poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia surowców wtórnych. Uzyskanie przedstawionych wyników dotyczących osiągnięcia przez gminę ww. poziomów pozwoliło na uniknięcie kar nakładanych przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.
2. Wszyscy właściciele nieruchomości odbierając worki otrzymywali kolorowe ulotki dotyczące segregacji odpadów zawierające praktyczne wskazówki „Jak segregować odpady”. Prognozuje się, iż dzięki tego typu akcjom informacyjnym poprawie powinna ulec segregacja odpadów u źródła, która wpłynie korzystnie na gospodarkę odpadami na terenie Gminy Łososina Dolna w przyszłych latach, a tym samym pozwolić osiągnąć jak najlepsze poziomy odzysku i recyklingu odpadów..
3. Gmina Łososina Dolna osiągnęła w 2018 r. wszystkie wymagane poziomy odzysku surowców wtórnych.
4. Aby zmniejszyć powstawanie ilości odpadów zmieszanych w stosunku do odpadów segregowanych należy w dalszym ciągu prowadzić kampanie informacyjną oraz edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Ponadto należy prowadzić na bieżąco czynności sprawdzające pod kątem prawidłowej segregacji odpadów przez mieszkańców.

Dzięki skutecznemu zorganizowaniu nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Łososina Dolna osiągnęła wszystkie wymagane przepisami prawa poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy składowanych odpadów komunalnych.

Priorytetowym zadaniem dla Gminy Łososina Dolna na rok 2019 jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych aby

osiągnąć określony przez Unię Europejską poziom odzysku i recyklingu odpadów. Poprawie powinna ulec także prawidłowa segregacja odpadów u źródła, która wpłynie korzystnie na gospodarkę odpadami na terenie Gminy Łososina Dolna w przyszłych latach. W dalszym ciągu planuje się bieżące kontrole i nadzór nieruchomości.

5. 9 Programy w zakresie pomocy społecznej.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łososina Dolna jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców gminy.

Gminna Strategia została przyjęta uchwałą Nr 113/XV/ 2016 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 26 lutego 2016 roku na podstawie art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej . Realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przewidziano na okres 5 lat.

W strategii założono kilka celów głównych, które poprzez realizację celów operacyjnych miały na zadanie osiągnięcia celu strategicznego „Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Łososina Dolna”.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest samodzielną jednostką organizacyjną działającą przy Urzędzie Gminy jako główny podmiot pomocy społecznej organizujący pomoc rzeczową, finansową i usługową dla najuboższych mieszkańców Gminy. Odpowiednie ukierunkowanie przemian zaowocowało poprawę jakości życia mieszkańców bez poczucia zagrożenia bezpieczeństwa z dostępem do edukacji oraz rynku pracy.

Na terenie naszej Gminy życiu mieszkańców towarzyszą liczne problemy, które obejmują coraz liczniejsze grupy ludzi i zmuszają ich do szukania różnych form pomocy, w tym także korzystania z pomocy społecznej. W Gminie Łososina Dolna najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, było kolejno:

długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie.

W 2018 roku głównymi kierunkami działań w zakresie pomocy społecznej to:

- 1) pomoc finansowa, rzeczowa i usługowa dla osób i rodzin potrzebujących pomocy,
  - liczba rodzin objętych pracą socjalną - 268
  - liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego- 19 na kwotę 110 278,58 zł.
  - liczba rodzin korzystających z zasiłku okresowego – 14 na kwotę 12 776,93 zł. w tym z powodu bezrobocia 12 rodzin na kwotę 11 497,93 zł,

- 2) dożywianie uczniów w szkołach w formie obiadów, kanapek oraz gorącej herbaty,
  - liczba korzystających uczniów – 308,

- 3) zapewnienie usług opiekuńczych
  - liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych – 11 na kwotę 23 235,00 zł,

- 4) zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - liczba rodzin korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych – 2 na kwotę 38 400,00 zł,

- 5) kierowanie osób do Domów Pomocy Społecznej oraz ponoszenie odpłatności za ich pobyt,
  - liczba osób skierowanych do DPS – 9

- liczba osób skierowanych do ŚDS – 5,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami,
  - liczba rodzin korzystających z świadczenia – 677 na kwotę 3.137 303,12 zł,
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków pielęgnacyjnych,
  - liczba świadczeń na rok 2301 kwotę 362 253,60
- 8) przyznawanie i wypłacanie świadczeń pielęgnacyjnych,
  - liczba świadczeń na rok 534 na kwotę 785 244,00 zł,
- 9) przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków opiekuńczych,
  - liczba świadczeń na rok 176 na kwotę 93 225,50 zł,
- 10) przyznawanie i wypłacanie zaliczek alimentacyjnych,
  - liczba świadczeń na rok 316 na kwotę 127 489,68 zł,
- 11) przyznawanie i wypłacanie zasiłków dla opiekuna
  - liczba świadczeń na rok 413 na kwotę 220 987,70 zł,
- 12) przyznawanie i wypłacanie świadczenia rodzicielskiego
  - liczba świadczeń na rok 337 na kwotę 312 901,50 zł,
- 13) przyznawanie i wypłacanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka
  - liczba świadczeń na rok 142 na kwotę 142 000,00 zł,
- 14) przyznawanie i wypłacanie świadczenia rodzinne „Za Życiem”
  - liczba świadczeń na rok 1 na kwotę 4 000 zł,
- 15) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenie społecznego dla świadczeniobiorców
  - liczba świadczeń na rok 813 na kwotę 209 695,61 zł,ponadto:
- 16) ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowym Sączu oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji zawodowej:
  - sprawny i skuteczny system przeciwdziałania i zapobiegania skutkom długotrwałego bezrobocia wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej – liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem wyniosła 76
  - kształtowanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy,
- 17) kształtowanie wśród dorosłych umiejętności racjonalnego gospodarowania skromnymi środkami finansowymi:
  - działania edukacyjne osób i rodzin objętych pomocą społeczną zmierzające do aktywności na rzecz poprawy własnej sytuacji życiowej,
  - praca socjalna pracownika socjalnego w środowisku.

Realizacja zadań przyjętych w Gminnej Strategii opierała się w głównej mierze na założeniu odejścia od pomocy społecznej w której podstawową funkcją było udzielanie wsparcia finansowego do nastawienia osób i rodzin do samodzielnego i aktywnego poszukiwania pracy. Możliwe to było między innymi dzięki rozwojowi różnego rodzaju form pomocy w postaci poradnictwa prawnego i psychologicznego oraz pracy socjalnej.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łososina Dolna na lata 2016 – 2018 został uchwalony uchwałą Nr 114/XV/2016 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 26 lutego 2016 roku. Koordynowanie i monitorowanie w/w Programu powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łososinie Dolnej.

Program adresowany jest do rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Celem tego Programu jest przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania tej funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostaje poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. W jego realizacji uczestniczyły instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny. Przede wszystkim pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, Placówek Oświatowych oraz Organizacji Pozarządowych.

Podstawowym zadaniem wyżej wymienionego programu jest stałe rozpoznawanie rodzin przeżywających trudności oraz diagnozowanie przyczyn występowania tych problemów. Zadanie to zgodnie z kompetencjami ustawowymi i założeniami realizowane było przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łososina Dolnej.

Pracownicy socjalni w 2018 roku monitorowaniem objęli 3 rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez monitoring w środowisku domowym w celu oceny czy dziecko ma zapewnioną prawidłową opiekę, żywność, lekarstwa w razie choroby, ciepło w mieszkaniu itp. oraz poprzez oględziny dziecka pod względem stanu zdrowia oraz stanu higieny osobistej.

Zgodnie z danymi za 2018 rok w 1 rodzinie w której przebywało jedno dziecko odnotowano problem bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Rodzina ta została zdiagnozowana w oparciu o wywiad rodzinny i informację środowiskowe. Do w/w rodziny został skierowany asystent rodziny.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej objęte były pomocą świadczoną w ramach ustawy o pomocy społecznej. Świadczenia te, to różnego typu zasiłki celowe, zasiłki okresowe oraz poradnictwo. Jednocześnie niektóre z wskazanych rodzin korzystały z innych form pomocy typu świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, pomoc na edukację dzieci w ramach stypendiów szkolnych oraz programu „Dobry Start”.

1) przyznawanie i wypłacanie świadczenia wychowawczego 500+

- liczba rodzin korzystających z świadczenia 500+ - 984 na kwotę 11 472 042,90 zł,

2) przyznanie i wypłacanie świadczenia „Dobry Start”

- liczba dzieci objęta świadczeniem wynosiła – 1793 na kwotę 537 900,00 zł,

3) przyznanie i wypłacanie stypendiów szkolnych

-liczba dzieci objęta świadczeniem 638 na kwotę 66 230,00 zł.

Najważniejszą formą wsparcia rodzin przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest stała edukacja w zakresie poprawiającym umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz poprawy relacji w kręgu rodzinnym.

Działania te są stałym elementem pracy asystenta rodziny i w dużym zakresie pracowników socjalnych, którzy wspierają rodziny.

Gmina realizując program prowadzi Punkt Informacyjno – Konsultacyjny. W Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym prowadzone jest doradztwo w zakresie rozwiązywania problemów życiowych które często okazują się być barierą utrudniającą prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym oraz społecznym.

W Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym oprócz porad udzielanych przez psychologa dyżury pełnili również pracownicy socjalni którzy również udzielali porad oraz wsparcia psychicznego swoim podopiecznym.

W 2018 roku zostały przeprowadzone dla 178 uczniów zajęcia z psychoprofilaktyki w szkołach z terenu Gminy Łososina Dolna.

Współpraca dzieci/ młodzieży ze specjalistą uczy jak prawidłowo reagować na sytuacje trudne, jak radzić sobie w sytuacjach nietypowych dla młodych ludzi. Zajęcia miały na celu obniżać poziom negatywnych emocji u młodzieży. Wskazywały jak zapobiegać zachowaniom agresywnym oraz jak radzić sobie w sytuacjach konfliktu. Edukacja w tym zakresie miała na zadanie skierowanie emocji młodych ludzi na odpowiednie tory, modelowanie ich zachowań w kierunku zachowań dojrzałych i odpowiedzialnych.

Na terenie Gminy Łososina Dolna podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Programie jest Zespół Interdyscyplinarny Gminy Łososina Dolna, którego obsługę organizacyjno-techniczną zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Łososinie Dolnej.

Program ten ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2018 roku Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizował działania zawarte w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy Gminy Łososina Dolna poprzez:

1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych.
2. Poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym.
3. Pogadanki dla rodziców podczas wywiadówek szkolnych.
4. Działania informacyjno – edukacyjne skierowane do ogółu społeczności lokalnej /umieszczenie komunikatu o przeciwdziałaniu przemocy w Informatorze Gminy Łososina Dolna, dystrybucja ulotek, plakatów ,umieszczenie plakatów na tablicy informacyjnej w Urzędzie Gminy i innych instytucjach na terenie Gminy, prowadzenie strony internetowej/.

W 2018 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 12 formularzy „Niebieska Karta cz. A ”, które zostały założone przez: Komisariat Policji w Łososinie Dolnej oraz Szkołę. W przypadku 1 procedury NK, przemocy doświadczyło dziecko, w 10 przypadkach ofiarami przemocy były kobiety, a 1 przypadku przemocy doświadczył mężczyzna. Ponadto w 2018 roku kontynuowano 7 „Niebieskich Kart” z lat ubiegłych.

Podejmowane interwencje wobec rodzin dotkniętych przemocą realizowano w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podczas każdego spotkania na bieżąco omawiano współpracę międzyinstytucjonalną w zakresie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny działający w Gminie tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Powołanych zostało 10 grup roboczych. Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy.

W 2018 roku zakończono działania podjęte w 11 rodzinach w ramach procedury „Niebieskie Karty” w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Bardzo ważnym elementem oddziaływania na rodzinę były także działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i jego grupy robocze, które opierają swą pracę na ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łososinie Dolnej w ramach współpracy ze szkołami podstawowymi znajdującymi się na terenie Gminy Łososina Dolna w zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podjął następujące działania:

- przekazanie do szkół podstawowych płyt CD zawierających prelekcję Pani Anny Marii Wesołowskiej dotyczącej tematyki: „Jak w trudnej rzeczywistości stworzyć szczęśliwą rodzinę”.
- zorganizowanie pogadarek przez psychologa dla rodziców podczas wywiadówek szkolnych w Szkole Podstawowej w Tęgoborzy. Rodzicom przekazane zostały informacje dotyczące prawidłowych metod wychowawczych oraz wychowywania bez przemocy

W ramach programu dla osób doświadczających przemocy w rodzinie prowadzono poradnictwo: psychologiczne, socjalne oraz rodzinne w Punkcie Konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy w Łososinie Dolnej.

W 2018 roku z bezpłatnych porad skorzystało 12 osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Dla podniesienia jakości pracy osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie przeprowadzono szkolenie na temat: „Zespół Interdyscyplinarny – praktyczne aspekty funkcjonowania”.

Ponadto pracownicy socjalni pracujący z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w ramach systemu wsparcia wzięli udział w spotkaniach superwizyjnych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu oraz Szkoleniu organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie na temat: „Diagnoza, monitoring i ewaluacja działań podejmowanych w obszarze przemocy w rodzinie, wraz z elementami prawa i profilaktyki wypalenia zawodowego”.

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowane są ze środków własnych.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Uchwałą Nr 262/XXXI/2017 Rady Gminy w Łososinie Dolnej z dnia 15 grudnia 2017 roku został uchwalony Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok

Głównym celem programu było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz narkomanii na terenie Gminy Łososina Dolna, zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów i indywidualnych zagrożeń ekonomicznych wynikających z picia alkoholu i używania używek oraz z tym związanych uszkodzeń ciała w wyniku wypadków przy pracy i na drogach, zwiększanie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.

W 2018 roku na realizację w/w programu pozyskano z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych kwotę w wysokości 156.506,95 zł na plan 157.117,79 zł. Po stronie wydatków plan w wysokości 245.161,61 zł zrealizowano w kwocie 227.192,12 zł.

Zgodnie z programem oraz z planem finansowym realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii w 2018 roku pozyskane środki wykorzystano na następujące cele :

w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Plan : 241.161,61 zł

Wykonanie : 226.134,76zł

- 1. Działania związane ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej , a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie :*

Plan: 4. 310,00 zł

Wykonanie : 4 .310,00 zł

w tym na:

finansowanie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Łososinie Dolnej zatrudnienie terapeuty, psychologa, prawnika

- 2. Działania profilaktyczne , edukacyjno-rozwojowe dla dzieci i młodzieży :*

Plan: 38. 300,00 zł

Wykonanie : 27. 913,91 zł

w tym na :

- 1) finansowanie szkoleń w ramach programu profilaktyczno-wychowawczego „ PRZYJACIEL” organizowanego w szkołach na terenie Gminy ,
- 2) dofinansowanie działalności rekreacyjno-sportowej w tym wyjazdów na zawody dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin patologicznych,
- 3) pomoc dla dzieci niepełnosprawnych z rodzin patologicznych,
- 4) inne formy realizacji programu /dofinansowanie kolonii itp./
- 5) dofinansowanie działalności kulturalno – oświatowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Łososina Dolna,
- 6) pomoc dla osób i rodzin dotkniętych przemocą,

- 3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących w rozwiązywaniu problemów alkoholowych :*

Plan : 198. 051, 38 zł

Wykonanie : 193. 910,85 zł

w tym na :

- 1) zwrot kosztów dojazdów do Małopolskiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu osobom uzależnionym,
- 2) wydatki związane z pracą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne wydatki,
- 3) rozwój bazy społeczno – rekreacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna oraz dofinansowanie działań profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Łososina Dolna celem zagospodarowania wolnego czasu i organizacji imprez promocyjno – rekreacyjnych
- 4) dotacja dla Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu,

4. Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej :

Plan: 500.00 zł

Wykonanie : 0,00 zł

w tym na:

- 1) Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie prac społecznych dla osób bezrobotnych ,które ukończyły leczenie odwykowe

w zakresie narkomanii

Plan : 4. 000,00 zł

Wykonanie : 1. 057,36 zł

1. *Działania związane ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.*

w tym na :

Plan : 700,00 zł

Wykonanie : 89,36 zł

w tym na:

- 1) finansowanie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Łososinie Dolnej /zatrudnienie terapeuty, psychologa, prawnika/

2. Działania profilaktyczne , edukacyjno-rozwojowe dla dzieci i młodzieży :

Plan : 3.000,00 zł

Wykonanie : 968,00 zł

w tym na:

- 1) finansowanie szkoleń w ramach programu profilaktyczno-wychowawczego „ PRZYJACIEL” organizowanego w szkołach na terenie Gminy.

3. Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych służących w rozwiązywaniu problemów narkomanii :

Plan : 300,00 zł

Wykonanie : 0,00 zł

w tym na:

- 1) zwrot kosztów dojazdów do Małopolskiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu osobom uzależnionym.

6. Działalność Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna.

Celem Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolnej jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne, sportowo-rekreacyjne i turystyczne mieszkańców Gminy Łososina Dolna. Zgodnie z zapisami o działalności statutowej CKIP organizowane są różnego rodzaju przedsięwzięcia kulturalne, imprezy, systematyczne otwarte zajęcia przeznaczone dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Centrum swoją działalnością obejmuje :

- 1) Klub Seniora w Łękach,
- 2) Parafialno-Gminną Orkiestrę Dętą w Łososinie Dolnej,
- 3) Orkiestrę Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Tęgoborzy,
- 4) Zespół Regionalny Jakubkowianie,
- 5) Zespół Regionalny Mali Tęgoborzanie,
- 6) Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich w Łososinie Dolnej,
- 7) Koło Gospodyń Wiejskich w Tęgoborzy,
- 8) Grupę Artystyczną Tamburmajorki,
- 9) Klub Seniora w Łososinie Dolnej,
- 10) Sądeckie Towarzystwo Lotnicze ORLIK.

Wykaz przedsięwzięć kulturalnych organizowanych w okresie 12 miesięcy:

STYCZEŃ:

- 20.01 Seminarium sadownicze i pokaz cięcia;
- 23.01 Dzień Babci i Dziadka- występ dzieci z Przedszkola Tęcza;
- 25.01 Dzień Babci i Dziadka- występ dzieci z Przedszkola Bajkowa Kraina;
- 27.01 Koncert karnawałowy Szkoły Muzycznej w Domosławicach;
- 28.01 Koncert Noworoczny Zespołu Regionalnego Jakubkowianie (*Fot. Nr 1*).

LUTY:

- Ferie (Cykl bezpłatnych zajęć: lekcje gry na gitarze, lekcje gry na skrzypcach, decoupage, rękodzieło artystyczne, warsztaty robotyki, zumba, spotkanie z bajką, warsztaty modelarskie)
- 13.02 Przesłuchania w konkursie wokalnoinstrumentalnym Talent Start;
  - 15.02 Turniej tenisa stołowego- dzieci (*Fot. Nr 2*);
  - 18.02 Koncert Finałowy laureatów konkursu Talent Start (*Fot. Nr 3*);
  - 23.02 Prelekcja zdrowotna;

MARZEC:

- 05.03 Dzień Kobiet (*Fot. Nr 4*);
- 23.03 Wycieczka członków Klubu Seniora Aktywni Plus (Bochnia- Kopalnia Soli) ;
Cykl warsztatów modelarskich;

KWIECIEŃ:

- 27.04 Wyjazd Klubu Nauczyciela „PO LEKACJACH” do teatru;
Cykl warsztatów modelarskich;

MAJ:

07.05 Święto Kwitnących Sadów (*Fot. Nr 5*);
11.05 Audycja Szkoły Muzycznej z Domosławic;
17.05 Warszawski Teatr Edukacyjny - spektakl dla dzieci;
Cykl warsztatów modelarskich

CZERWIEC:

18-21. 06 Wycieczka członków Klubu Seniora Aktywni Plus (Budapeszt);
23.06 Noc Świętojańska nad Jeziorem Rożnowskim w Tęgoborzy;

LIPIEC:

Cykl zajęć wakacyjnych;
07.07. Jubileusz 90-lecia Parafialno-Gminnej Orkiestry w Łososinie Dolnej;
10.07 Konkurs fotograficzny Eko-objektywem;
10.07 Spotkanie rozpoczynające projekt pn. „Młodzi i aktywni”;
26.07 Kino plenerowe;
Warsztaty kulinarne

SIERPIEŃ:

Cykl zajęć wakacyjnych;
19.08 impreza plenerowa pn. „Zabawa w Centrum Lata” (*Fot. Nr 6*);
26.08 udział w Dożynkach Województwa Małopolskiego w Radziszowie;
Warsztaty fotograficzne;
Warsztaty dziennikarsko-etnograficzne.

WRZESIEŃ:

01.09 Koncert uczestników wymiany polsko-ukraińskiej: Muzyka nas Łączy. Inauguracja roku szkolnego Szkoły Muzycznej w Domosławicach;
02.09 Łososińskie Święto Plonów; Śliwkowy Konkurs Kulinaryny (*Fot. Nr 7*);
08.09 Spotkanie Klubu Nauczyciela;
24.09 Żywe lekcje historii: kpt. Stefan Kulig, Paweł Terebka, ks. Tadeusz Wolak (*Fot. Nr 8*).

PAŹDZIERNIK:

02.10 Wyjazd seniorów i młodzieży do Niedzicy i Pasieki Barć w Kamiannej; 04.10 Gminny Dzień Edukacji Narodowej;
04.10 Wystawa malarska Pauliny Tokarczyk;
7.10 minny Dzień Seniora;
Spotkania konsultacyjne- kultura regionu dr Łukasz Hajduk

LISTOPAD:

11.11 Gminne Obchody 100. rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę (występ grupy teatralnej);
08.11 Spotkanie Klubu Nauczyciela;
21.11 Spotkanie ze specjalistą od gwary dr Renatą Kucharzyk;

Wyjazd do Crescentino Parafialno-Gminnej Orkiestry Dętej z Łososiny Dolnej wraz z Grupą Artystyczną Tamburmajorki ;
28.11 pierwsze spotkanie w ramach projektu Małopolski e- Senior

GRUDZIEŃ:

09.12 Mikołajki dla dzieci niepełnosprawnych;
13.12 Spotkanie Klubu Nauczyciela;
16.12 podsumowanie projektu Tradycja z Mistrzem;
18.12 Złote Gody;
19.12 Koncert Świąteczny – Szkoła Muzyczna z Domosławic;
18.12 Wigilia Klubu Seniora;
20.12 Wigilia Stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich;
Warsztaty teatralne

Fot. 1. Koncert noworoczny ZR Jakubkowianie (28.01.2018)

Fot. 2. Turniej Tenisa Stołowego (15.02.2018)

Fot. 3. Finał Konkursu Talent Start (18.02.2018)

Fot.4. Dzień kobiet (05.03.2018)

Fot. 5. Święto Kwitnących Sadów (07.05.2018)

Fot.6 Zabawa w Centrum Lata (19.08.2018)

Fot.7 Łososińskie Święto Plonów (02.09.2018)

Fot. 8 Żywe lekcje historii (24.09.2018)

Zajęcia cykliczne obejmują aktywność w zakresie tańca, sztuk plastycznych, muzyki oraz działań o charakterze rękodzielnictwa. W okresie 12 miesięcy prowadzone były następujące zajęcia:

- Warsztaty plastyczne, rękodzieła artystycznego
- Warsztaty ceramiczne
- Fitness
- Kick boxing
- Zajęcia taneczne
- Balet
- Warsztaty chemiczne
- Szkołka muzykowania ludowego
- Warsztaty tworzenia robotów
- Grupa artystyczna tamburmajorki
- Lekcje gry na gitarze
- Lekcje gry na skrzypcach
- Lekcje gry na klarnecie
- Warsztaty modelarskie
- Klub seniora „aktywni plus”
- Klub nauczyciela „po lekcjach”

CKIP stale zaangażowane jest w przedsięwzięcia kulturalne tworzone we współpracy z innymi podmiotami

Szkoły Muzyczne:

- Domoślawice

Przedszkola:

- Przedszkole Bajkowa Kraina
- Żłobek i Przedszkole Tęcza

Stowarzyszenia:

- „Stowarzyszenie na Śliwkowym Szlaku”, „Stowarzyszenie Muzyka dla Wszystkich” „Dolina Inicjatyw” , „Twórcza Kreatywność”.

Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu:

Szkołki Muzykowania Ludowego, Warsztaty rękodzieła, Warsztaty ceramiczne

Media:

Sądeczanin, Eska Małopolska, TVP 3 Kraków

A także:

Aeroklub Podhalański, Kluby Sportowe, Ochotnicza Straż Pożarna.

Uzyskane dofinansowania:

- Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna otrzymało dotację na szkolenia dla

pracowników z **Krajowego Funduszu Szkoleniowego**. W ramach dotacji realizowane są zajęcia podnoszące kwalifikacje pracowników. Zajęcia realizowane były od czerwca do października.

Wartość dofinansowania: 21 600, 00 zł.

- Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna- Projekt pn. „**Wspólnie o Naszym Dziedzictwie**” dofinansowany ze środków **Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Kultura-Interwencje 2018. EtnoPolska**. W ramach projektu został wydany album „**Wspólnie o Naszym Dziedzictwie**” łączący elementy tworzące kulturę naszej gminy, **alendarz 2019 r.: „Tradycje i zwyczaje łososińskiej ziemi**” dotyczący tradycji i zwyczajów spotykanych w naszym regionie, śpiewnik z repertuarem ludowym wraz z zapisem nutowym oraz płyta „**Melodie z łososińskiej ziemi płynące**” z repertuarem znajdującym się w śpiewniku.

Wartość dofinansowania: 50 900,00 zł.

- Stowarzyszenie „Dolina Inicjatyw” działające przy Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna otrzymało dofinansowanie ze środków **Fundacji BGK** w ramach **Programu: Na dobry początek!** na zadanie pn. „**Pofrunąć w przestworza**”. W ramach projektu od stycznia do czerwca prowadzone były zajęcia z modelarstwa, podczas których dzieci, pod okiem Krzysztofa Laskowskiego, krok po kroku wykonywały modele samolotów tworząc przy tym ciekawe konstrukcje.

Wartość dofinansowania: 8 300,00 zł.

- Stowarzyszenie „Dolina Inicjatyw” otrzymało również dotację z **Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** na zadanie pn. „**Tradycja z Mistrzem**”. W ramach projektu przez cały rok prowadzone były warsztaty muzyczne mistrz- uczeń, związane z grą na instrumentach ludowych (trąbka, klarnet, skrzypce- sekund).

Wartość dofinansowania: 20 000,00 zł.

- Stowarzyszenie „Dolina Inicjatyw” otrzymało dofinansowanie z **Powiatu Nowosądeckiego** w ramach **Małych Grantów** na zadania pn. „**Akademia Pełni Życia**”. W ramach projektu od kwietnia do grudnia realizowane były cotygodniowe zajęcia fitness „zdrowy kręgosłup” dla osób w wieku 50+.

Wartość dofinansowania: 3 000,00 zł.

- Stowarzyszenie Dolina Inicjatyw otrzymało dofinansowanie na projekt „**Młodzi i aktywni**” ze środków **Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego** w ramach programu **Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020**. Projekt realizowany jest w okresie od czerwca 2018 do czerwca 2019 roku. Warsztaty teatralne, fotograficzne, dziennikarsko-etnograficzne, kulinarne oraz wyjazdy, spotkania,

spektakle.

Wartość dofinansowania: 61 410,00 zł.

- **Stowarzyszenie Dolina Inicjatyw - Projekt** Ku pamięci Żołnierzy Wyklętych **dofinansowany ze środków** Fundacji BGK w **ramach** Programu: „Na 100 Niepodległa”. Projekt realizowany był w okresie od 1 sierpnia 2018 do 31 grudnia 2018 roku. Żywe lekcje historii, warsztaty teatralne, przedstawienie teatralne.

Wartość dofinansowania: 10 000,00 zł.

- **Stowarzyszenie Dolina Inicjatyw** – projekt: Ekospotkania – konkurs fotograficzny. Środki ze Stowarzyszenia Na Śliwkowym Szlaku.

Wartość dofinansowania: 1000,00 zł.

- Stowarzyszenie Twórcza Kreatywność działające przy Centrum Kultury i Promocji Gminy Łososina Dolna otrzymało dofinansowanie z **Powiatu Nowosądeckiego** w ramach programu „**Sądeckie- Edycja 2018**” na zadanie pn. „**Spotkanie ze sztuką**”. Projekt kierowany jest do nauczycieli z Klubu Nauczyciela „**PO LEKCJACH**”. W ramach projektu organizowane są spotkania tematyczne (spotkania z poezją, spotkanie z aktorami teatru, prelekcje). Projekt realizowany jest od kwietnia do listopada 2018r.

Wartość dofinansowania: 4 000,00 zł.

- Stowarzyszenie Twórcza Kreatywność również otrzymało dotację z **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego** w ramach poddziałania 19.2 „**Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**” objętego **PROW na lata 2014-2020** na zadanie pn. „**Kultywowanie tradycji poprzez zakup strojów ludowych dla Zespołu Regionalnego Jakubkowianie**”. W ramach realizacji zadania zostaną zakupione stroje regionalne (w tym 4 damskie i 4 męskie) dla starostów- członków ZR Jakubkowianie. Projekt realizowany jest od maja do października 2018r.

Wartość dofinansowania: 49 700,00 zł.

- Stowarzyszenie Twórcza Kreatywność również otrzymało dotację z **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego** w ramach poddziałania 19.2 „**Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**” objętego **PROW na lata 2014-2020** na zadanie pn. „**Teatr od podszewki**”. W ramach realizacji zadania prowadzone są warsztaty teatralne. Projekt realizowany od listopada 2018 r. do października 2019 r.

Wartość dofinansowania: 14 000,00 zł.

Dodatkowe projekty gminne realizowane przez Stowarzyszenie Dolina Inicjatyw przy udziale dotacji Gminy Łososina Dolna:

- Rozwój ogólnodostępnej, niekomercyjnej, lokalnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej na terenie Gminy Łososina Dolna poprzez wykonanie nawierzchni na boiskach w miejscowości Tęgoborze i Michalczowa.

Wartość dofinansowania: 248 863,00 zł.

- W dniu 11 grudnia 2018 roku została podpisana w Krakowie Umowa pomiędzy **Województwem Małopolskim** a **Stowarzyszeniem „Dolina Inicjatyw”** z siedzibą w Łososinie Dolnej dotycząca dofinansowania zadania pn.: „**Remont obiektu dziedzictwa kulturowego – odnowienie elewacji zabytkowego budynku przedszkola w miejscowości Tęgoborze**”

Wartość dofinansowania: 49 490,00 zł.

WÓJT

mgr Andrzej Romanek